

Guidelines for the Promotion of Inclusive Business in ASEAN

Briefing Notes for Myanmar

Co-funded by the European Union

Guidelines for the
Promotion of Inclusive Business in ASEAN

Briefing Notes for Myanmar

Table of Contents

A.	Overview of Inclusive Business (IB) and Opportunities to Collaborate in Myanmar	1
B.	Inclusive Business Promotion in ASEAN	2
C.	12 Policy Instruments to promote IB in ASEAN.....	3
D.	Designing and implementing IB promotion policy instruments	3
1.	Strategy and action plan on IB enabling environment.....	5
2.	Institutionalising IB promotion.....	6
3.	IB accreditation and registration.....	7
4.	IB awareness raising	9
5.	IB coaching for companies	9
6.	IB investment incentives	10
7.	Reducing impact investment risks.....	10
8.	Promoting IB in public procurement.....	11
9.	Targeting IB in existing private sector and other development programs	11
10.	Linking IB to the social enterprise and corporate social responsibility agenda	12
11.	Monitoring and reporting on IB results.....	12
12.	Creating synergies to promote IB in the ASEAN region and beyond	13
A.	အများပါဝင်အကျိုးခံစားနိုင်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ (IB) အပေါ် ခြုံငုံသုံးသပ်ချက်နှင့် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နိုင်မည့် အခွင့်အလမ်းများ.....	16
B.	အာဆီယံတွင် အများပါဝင်အကျိုးခံစားနိုင်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ မြှင့်တင်ရေး	18
C.	အာဆီယံဒေသအတွင်း IB ကိုမြှင့်တင်ရန် မူဝါဒဆိုင်ရာ ကိရိယာ ၁၂ခု	20
D.	IB မြှင့်တင်ရေး မူဝါဒပိုင်းဆိုင်ရာနည်းလမ်းဓါတုများကို ပုံဖော်ခြင်းနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ခြင်း.....	20
	နောက်ဆက်တွဲ ၁ - အာဆီယံရှိ IB မြှင့်တင်ရန်အတွက် မူဝါဒပိုင်းဆိုင်ရာ နည်းလမ်းများ.....	22
1.	IB ဆောင်ရွက်နိုင်သော ပတ်ဝန်းကျင်တွင် မဟာဗျူဟာနှင့်လုပ်ငန်းအစီအစဉ်.....	22
2.	အဖွဲ့အစည်းအလိုက် IB မြှင့်တင်ရေးပြုလုပ်ခြင်း	25
3.	IB အသိအမှတ်ပြုခြင်းနှင့်မှတ်ပုံတင်ခြင်း	26
4.	IB နှင့်ပတ်သက်သည့်အသိပညာပေးလုပ်ငန်းများမြှင့်တင်ခြင်း	29
5.	ကုမ္ပဏီများအတွက် IB ကြီးကြပ်နည်းပြခြင်း.....	30
6.	IB ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဆိုင်ရာခံစားခွင့်များ.....	31
7.	လူမှုရေးအကျိုးရည်မျှော် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဆိုင်ရာစွန့်စားရမှုများကိုလျှော့ချခြင်း	33
8.	အစိုးရ၏ဝယ်ယူရေးအစီအစဉ်မှတစ်ဆင့် IB ကို မြှင့်တင်ခြင်း.....	34

9.	ရိုပြီးသား ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ နှင့်အခြားဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်များတွင် IB ကိုပစ်မှတ်ထားခြင်း.....	35
10.	လူမှုရေးအကျိုးပြုလုပ်ငန်းနှင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ၏ လူမှုရေးဆိုင်ရာတာဝန်ယူမှု အစီအစဉ်တို့နှင့် IB တို့ ချိတ်ဆက်မှု.....	36
11.	IB ရလဒ်များအပေါ်စောင့်ကြည့်ခြင်းနှင့်အစီရင်ခံခြင်းများ.....	37
12.	အာဆီယံဒေသနှင့် အခြားဒေသများတွင် IB ကိုမြှင့်တင်ရန်အတွက် ညှိနှိုင်း ဆောင်ရွက်ခြင်း...	38

Guidelines for the Promotion of Inclusive Business in ASEAN

A. Overview of Inclusive Business (IB) and Opportunities to Collaborate in Myanmar

1. In 2018 the government of Myanmar – through the Directorate of Investment and Company Administration (DICA) under the Ministry of Planning and Finance (now under the Ministry of Investment and Foreign Economic Relations) – engaged with DaNA Facility, a UK Aid funded program, to prepare a landscape study on Inclusive Business in Myanmar. Assessing 176 business cases, the study shortlisted 56 potential IB companies and identified 21 among them with innovative IB models, activities and social enterprise initiatives. These companies are particularly in agrobusiness, energy, finance, education and health, as well as housing and municipal services sectors.

2. The study also assessed the enabling environment for IB promotion and made 8 recommendations to strategically engage in IB promotion as the Strategic Framework for IB promotion. These are:

1. Establish a steering group for the IB agenda and mobilize support from development partners;
2. Broaden awareness on IB and related branding of companies;
3. Provide technical assistance for developing IB cases, and do IB coaching and impact monitoring;
4. Set up IB support desks in various government agencies and business associations;
5. Set up an IB accreditation and certification system (through DICA);
6. Prioritize IB in industrial policies (esp. for SME promotion) and incorporate IB in incentive structures;
7. Strengthen demand for IB products and services through public procurement; and
8. Establish an IB and social enterprise investment fund

3. **The Inclusive Business and Impact Investing Steering Group** which was formed on 3 April 2019 according to the Strategic Framework is actively guiding IB development, and various government agencies, including the Department for SME Development (DISI) under the Ministries of Industry, as well as the Myanmar Young Entrepreneurs Association (MYEA), development partners, private sector, impact investors and other agencies, engage in the IB discussion. The eight strategic recommendations were endorsed by the Myanmar Investment Commission (MIC) and the Private Sector Development Committee of the government, and DICA as secretariat to MIC is preparing an action plan and coordinating implementation of IB promotion in Myanmar. The event of the MYEA Inclusive Business Award was held in 2019, presenting IB Innovation Award, Social Impact Award and Entrepreneurship. For broadening awareness on IB, awareness raising activities were held mostly in Yangon and Mandalay and the online bootcamp was launched with four (4) modules for both public and private sectors during 2020. It also involves providing technical assistance to implement IB projects as a proof of concept of the approach working with some companies that would be useful champions in this inclusive business ecosystem. The 4th module is the additional one on Last Mile Distribution due to the COVID-19 context COVID-19 Inclusive Business Bootcamp, implemented from 27 April 2020 to the end of 2020 to allow those with time (far more than 1,000 registered to date) during the COVID-19 crisis to learn how inclusive business can benefit their business and meet the challenges of COVID-19. Myanmar is drafting the Inclusive Business Policy in Myanmar: Point of View on Potential, Best Practice and Approaches for the Myanmar Government to Progress Inclusive Business.

- The DaNa Facility provided comprehensive technical assistance supporting inclusive business (IB) in Myanmar.

Contact

1. Ms. Rita Tun Myint, Deputy Director, Directorate of Investment and Company Administration under the Ministry of Investment and Foreign Economic Relations,
2. Mr. Nay Lwin Htut, Deputy Director, Directorate of Industrial Supervision and Inspection, Ministry of Industry, Myanmar

Further information on IB in Myanmar

- DICA, DISI, DaNa Facility, UK Aid (October 2018): Inclusive Business in Myanmar. An Agenda to Catalyze Social Impact. <https://www.inclusivebusiness.net/node/4192>

B. Inclusive Business Promotion in ASEAN

4. **IB definition and overview in ASEAN:** ASEAN defines Inclusive Businesses as businesses that provide goods, services, and livelihoods on a commercially viable basis, either at scale or scalable, to people at the Base of the economic Pyramid (BOP), making them part of the value chain of companies' core business as suppliers, distributors, retailers, or customers¹. IB is implemented along three approaches, namely IB models, IB activities, and Social Enterprise initiatives.²

5. In 2017, the ASEAN leaders called for greater emphasis on creating an enabling environment for Inclusive Businesses and endorsed the **ASEAN IB Framework**. In 2018, the ASEAN Coordinating Committee on Micro, Small and Medium Enterprises (ACCMSME) took the lead to promote IB in the region. Since then, ASEAN and its member states have made significant progress in advancing the promotion of IB at both national and regional level through capacity building programmes, publication of reports and guidelines and development of national-level IB landscape studies. The regional **Guidelines for the Promotion of Inclusive Business in ASEAN** document was endorsed by the ASEAN Economic Ministers (AEM) at the 52nd ASEAN AEM Meeting in August 2020, providing a common non-binding reference document for ASEAN policymakers to further promote the IB agenda in the region. It provides an outline on how IB can be supported at the national level, and what institutional setup is required to do so, as well as provides recommendations on how to promote IB at the regional level.

6. The Inclusive Business (IB) agenda is a **triple win** for governments, businesses and people at the base of the economic pyramid, blending economic, commercial and social objectives and benefits. IB is a cross-cutting topic – its promotion and integration into national and regional policies require close collaboration with all relevant stakeholders from both the public and private sectors. It is thus pertinent that all stakeholders have the same understanding on the IB model, its potential avenues for applications as well as benefits to achieve a common objective in the promotion and integration of IB in national and regional policies.

¹ As per definition adopted in the ASEAN Inclusive Business Framework, which referred to the IB definition developed by the G20. <https://asean.org/wp-content/uploads/2012/05/ASEAN-InclusiveBusiness-Framework.pdf>

² IB models integrate the poor into their core business, expect to realize market returns, and rely mainly on commercial funding. IB activities, on the other hand, integrate the poor into their value chain but only ancillary, such that the business may survive even without the IB activity. CSR activities often fall under this category. Finally, SE initiatives have explicit social impact objectives, but are not necessarily structured to maximize profit for investors.

7. IB as part of the post-COVID 19 re-building: IB can support efforts to rebound from the COVID-19 crisis and to build back better. Companies with IB models are innovative and their social impact is local. Many have established last-mile distribution and supplier outreach systems and understand the markets of the poor and low-income population. Governments providing financial support to the private sector in times of economic crisis are increasingly interested in linking their support to creating impact for the economy and building back a better future through encouraging changes towards inclusive business practices. Providing detailed information about the state of the IB sector generally would help lay the case for investors to re-engage with investments. Governments can also approach investors to discuss potential risk reduction strategies that could stimulate post-pandemic investments leveraging public sector spending.

C. 12 Policy Instruments to promote IB in ASEAN

8. The **Guidelines for the Promotion of Inclusive Business in ASEAN** introduces 11 policy instruments to promote IB at the national level³ and one (1) policy instrument on “creating synergies to promote IB in the ASEAN region and beyond” to promote IB at the regional level. Description of each policy instrument appears in **ANNEX 1**.

D. Designing and implementing IB promotion policy instruments

9. **The process of formulating an IB promotion strategy:** The development of IB policy instruments, which has emerged in ASEAN, follows a three-step process consisting of (i) scoping, landscaping and strategy recommendation development in public-private engagement; (ii) consultation, awareness-building and promotion through public-private dialogues; and (iii) steering, technical assistance and strategy implementation. The aim of the collaborative and participatory multi-stakeholder approach is to build a convincing case for IB and to create ownership and commitment which supports the transformation of the strategy recommendations into official government and private sector approved policy instruments according to the country’s specific processes.

10. Initial insights to implementing IB promotion policy instruments: IB is a private sector activity therefore policymakers need to involve private sector representative in the development and implementation of IB strategies. Although there is so far only limited experience in the implementation of IB policies, coordination mechanisms for public and private sector focal points in form of, for example Steering Groups, have been initiated. The level of institutionalization, from establishing a government programme to promote IB to adopting specific legislation to promote IB, will be an indicator of the future sustainability and impact of the IB strategy. The promotion of IB requires a core government budget to support the IB unit and coordination efforts. Government funding can leverage private funding from companies and investors. In addition, development partners may be interested to fund some elements of the IB strategy. Some promotion activities could be part of existing programmes.

³ (i) strategy and action plan on IB enabling environment; (ii) institutionalisation IB promotion; (iii) IB accreditation and registration; (iv) IB awareness raising; (v) IB business coaching for companies; (vi) IB investment incentives; (viii) reducing impact investing risks; (viii) promoting IB in public procurement; (ix) targeting IB in existing private sector and other development programs; (x) linking IB to the social enterprise and corporate social responsibility agenda; (xi) monitoring and reporting on IB results

Important documents

- Guidelines for the Promotion of Inclusive Business in ASEAN (September 2020) <https://asean.org/wp-content/uploads/2021/09/6.-ASEAN-IB-Promotion-Guidelines-Endorsed-at-the-52nd-AEM.pdf>
- The ASEAN IB Framework (August 2017) <https://asean.org/wp-content/uploads/2021/09/ASEAN-Inclusive-Business-Framework.pdf>
- Advancing Enabling Policy Environment for Inclusive Businesses in Association of Southeast Asian Nations (ASEAN) (September 2019) <https://asean.org/wp-content/uploads/2021/09/Advancing-Enabling-Policy-Environments-for-Inclusive-Businesses-in-ASEAN-1.pdf>

Annex 1: Policy Instruments to promote IB in ASEAN

The **Guidelines for the Promotion of Inclusive Business in ASEAN** introduces eleven policy instruments for AMS, followed by one for ASEAN (creating synergies to promote IB in the ASEAN region and beyond), to encourage the widespread adoption of IB in the ASEAN region with the details are as follows.

1. Strategy and action plan on IB enabling environment

Strategy for an IB enabling environment (IBee⁴). Inclusive Business as a new and cross-cutting topic is distinguished from sector or MSME policies. Therefore, a specific strategic framework is required which rationalizes policy options, draws in commitment of various stakeholders, and includes an action plan with budget and institutional structure for implementing IB promotion. While no ASEAN Member State (AMS) has an approved IB strategy so far, six countries have recently prepared either full-fledged IB strategy proposals (Cambodia, Malaysia, Myanmar, Philippines, Viet Nam), sector specific IB recommendations (Indonesia), or an IB bill and roadmap (Philippines). IBee strategies typically describe directions and cohesive programs to be implemented by government in partnership with other organizations to create a better enabling environment for IB. In some countries IB strategies are also referenced in broader medium-term socio-economic development plans or industrial or SME development strategies.⁵

IB strategies aligned with MSME development strategies. The ASEAN SME Policy Index 2018 identified that industrial clusters create an environment conducive to productivity gains, which are a factor of growth, and so form a structure that helps enterprises meet the challenges of international competition. Without SMEs as subcontractors and suppliers of intermediate inputs to multinational corporations (MNCs) and domestic large enterprises, industrial growth may not be able to sustain increasing domestic value, employment, productivity and industrial linkages.

The point of convergence between MSME and IB development objectives, and responsible agencies' success indicators, is the linkage. As MSME look for access to market through large companies (bottom-up approach), IB companies look to engage with MSMEs throughout their value chain (top-down approach). To foster alignment of IB and MSME promotion strategies the following steps can be undertaken by the IB and the SME focal agencies⁶:

- a. A review of the current state of MSME development plans and programs relevant to IB promotion can reveal concrete opportunities of alignment, such as support programmes for SME financing and support services.

⁴ In Cambodia, the proposed strategy is named IBeeC (Inclusive Business enabling environment in Cambodia). This innovative naming refers to an active bee going around (enabling environment) collecting pollen (inputs) from different flowers (stakeholders) and transferring this into honey (IB support programs).

⁵ For example, in Malaysia IB is a strategy in the National Entrepreneurship Policy 2030 (NEP 2030) and being considered as a strategy under the 12th Malaysia Plan; in Cambodia in the National Development Plan 2019-2023; and in the Philippines in the National Socio-Economic Development Plan. In all three countries, IB is also a topic in the SME development strategies.

⁶ The Philippines' Department of Trade and Industry together with the Board of Investment developed in 2019/20 the Inclusive Business Roadmap with representative from the private, public and civil sector, which outlines alignment strategies of IB and MSME development.

- b. Such review can further identify national, provincial and local agencies-and their objectives - involved in MSME development, which could incorporate and implement IB strategy elements connected to MSME development.
- c. The following key strategic objectives have emerged to further promote inclusive business through convergence with MSME development programmes:
 - i. Encourage more provincial and local businesses to develop inclusive business models engaging with MSMEs.
 - ii. Coordinate the provision of support to build financial and technical capacities of IBs and MSMEs, for example by collaborating on MSME capacity development programmes.
 - iii. Build viable community partnerships that enable the emergence and growth of IB models and that provide access to markets for MSMEs.
 - iv. Facilitate the set-up of a central database/repository and a readily-accessible online portal for information and knowledge sharing as well as matching of IBs and MSME value chain partners.
 - v. Develop metrics or standards and a system to measure, monitor, and evaluate IB/MSME performance and impact.

Developing an IB strategy needs a committed champion: Because of the multi-sectoral character of IB, endorsing such strategies will require multi-agency support and engagement at high-level, both in the government’s cabinet and in business associations. To this end, it is particularly important to find a strong and active champion in the government. At government level the development of an IB strategy could involve ministries of economy and finance, industry and trade, investment boards, and a key sector ministry being responsible for agrobusiness (as most IB models address income poverty and are related to agrobusiness and crafts).

IB strategies aim at encouraging the transformation of mainstream business models into inclusive business models: To this end, the recommended incentives focus first on creating a clear understanding of IB (information dissemination, awards, accreditation, systemic impact monitoring, etc.), enhancing business readiness, and reducing business investment risks. In addition, they may call for smart and targeted incentives and for mainstreaming IB promotion through existing SME development, sectoral and poverty reduction programs. The strategies also emphasize partnership between multiple implementation actors, especially in government (economic and finance as well as industry and trade ministries and their investment promotion bodies), business associations and impact investors.

A multi-year IB action plan is developed from the IBee strategy: It describes the activities and inputs for implementing the objectives and targeted results of the IB strategy. The action plan includes a budget and explains the roles of the various stakeholders involved. It is linked to monitoring IB implementation and following up on commitments from government agencies, business associations, impact investors, business facilitators, development partners, and others.

2. Institutionalising IB promotion

Dedicated IB strategy implementation bodies: Alongside the strategy development and identifying the leading champion for IB promotion in the government, it is important to establish the right coordinating and initiating bodies for IB promotion. Three important bodies emerged in AMS to institutionalize IB:

- Most importantly a central IB coordinating unit under the IB champion in a ministry is needed to arrange the implementation of the strategy. This IB unit could be located in the respective strategy department of the ministry, and comprise 2-3 persons working part-time on IB. The IB unit could have a small budget for hosting workshops, establishing and then populating a country-wide IB website, conducting IB studies, and preparing and coordinating the implementation of the action plan.
- The IB coordination unit should work with officially nominated IB focal points in selected government agencies and business associations. The IB focal points (usually 6 to 12) should meet regularly to discuss IB implementation in their specific constituency.
- A broader IB steering group could be responsible for monitoring the implementation of the IB action plan. It could meet quarterly to guide the direction of IB implementation. Such steering group would comprise of the IB focal points plus other key stakeholders active in IB promotion. Representatives from impact investors, business facilitators and development partners could be selected on a rotating basis. To build wide ownership of IB promotion, the steering group would be responsible for endorsing the IB action plan.

Keeping the momentum: As part of the IB policy formulation process, various AMS have already or are in the process of establishing a steering group (e.g. Myanmar), coordination unit (e.g. Cambodia, Malaysia, Philippines, Viet Nam) and a focal point (Cambodia, Myanmar). For those countries that are finalizing their policies, the next step would be to formally endorse and communicate the institutional structure, and to establish regular meetings and working realities. The IB coordinating unit could serve as the secretariat to the steering group.

3. IB accreditation and registration

IB accreditation as core policy instrument: IB is a thematic concept that emphasizes impact and not company size or sector priorities as in other industry promotion policies. To endorse financial support to the private sector, the government needs a good rationale and targeting system. IB accreditation allows both by emphasizing that companies need to be viable (and hence government support is limited), achieve large scale social impact, and provide systemic and innovative contributions to development. IB is a new concept and terminologies of combining economic activities with social impact are often confusing, therefore a transparent and independent accreditation system is required to clearly identify such companies. Some AMS (like Cambodia, Malaysia, Myanmar, and Viet Nam) are currently exploring an IB accreditation scheme. Some (like Malaysia, Thailand, Singapore, Viet Nam) also have a social enterprise accreditation or registration system, which could be broadened to include also IB or linked to a separate IB accreditation (discussion in Malaysia and Viet Nam).

Principles of IB accreditation: Eleven basic principles to IB accreditation are outlined below:

- 1) Companies can apply voluntarily and IB accreditation shall be different from eventual IB registration for incentives.
- 2) The IB accreditation system assesses IB business lines (not the whole company) based on 40 more detailed criteria—see Annex 5 and Annex 6 of the guidelines document—and against sector benchmarks for small (offering the opportunity to integrate Social Enterprise (SE), and medium and larger companies).
- 3) The assessment is based on both past performance and the realistic application of a forward looking (3 years) business plan.
- 4) Furthermore, the IB accreditation is not given once for all, but needs to be confirmed every 3 years.

- 5) A composite rating tool⁷ with a set of transparent criteria, sector benchmarks reflecting different company sizes and country realities, and a common weighting⁸ and scoring⁹ principle is used to assess all business lines on their IB potential.
- 6) A company needs to pass some minimum score to be qualified as IB.¹⁰ Companies with environmental, social and governance (ESG) safeguard and responsible business standards below a certain threshold will be disqualified.
- 7) Companies with good IB strategic intent and ratings close to the minimum thresholds can be classified as potential IB, while others exceeding the minimum scores are classified as IB. Potential IB could have access to incentives (e.g. business coaching) but would qualify for financial incentives only, if the IB line's projected impact is achieved.
- 8) Small, medium and large companies are rated on the same criteria, but rating benchmarks consider the three company sizes.
- 9) The accreditation is based on a detailed assessment of the IB line through independent advisory firms. To enhance ownership among the business community, the final rating is jointly performed by representatives from government and business associations.
- 10) The results of IB accreditation are transparently publicized and IB awards being given to enhance branding of such companies.
- 11) IB rating is linked to receiving IB incentives. Recognition and awards are the minimum incentives a government can give. Other financial, technical, market, and input access incentives are further outlined below; AMS may decide which of these incentives they wish to open for IB.

Encouraging the transformation of potential IB: To this end, (a) applying a dynamic understanding and theory of change for reporting scale, depth and transformative character of the social impact, and (b) encouraging companies with potential IB models to make the transition towards IB are important. The accreditation system allows for identifying potential IB models, and such companies could receive specific support like business coaching. For the government and other actors in the ecosystem, transforming potential IB into fully matured IB models is the key for widespread adoption of IB

IB registration as an enhanced policy instrument: In case a government decides to also provide financial incentives, companies with an inclusive business model need to undergo a registration process. Such a registration process can be a stand-alone process, or one that is integrated in registration processes for other investment promotion incentives (as in the Philippines).

⁷ The advantage of a composite rating tool against principles of assessment by exclusion, is that companies can be eligible for IB even if they are weak in some criteria. Another advantage is that all company sizes can be assessed under the same methodology, with different benchmarks used for small, medium or large companies.

⁸ Commercial and social ratings have similar weights with social rating slightly higher, while BoP innovation has a much smaller weight. While criteria are uniform for all AMS, the weights can be adjusted to the specific country conditions.

⁹ The assessment would rate each of the 39 criteria in high-medium-and low results which are transferred into numbers 1-6. These rates are then multiplied by the weights for each criterion to achieve a specific score.

¹⁰ A company's business line would qualify as IB, if it achieves minimum overall and section scores. An indicative overall score for IB could be 3.2, a minimum financial score 1.2 (sum of commercial score, business innovation and technology innovations), a minimum social score 1.5 (sum of social impact and social innovation), an innovation score 0.4, and an IB strategic intent score could be a minimum of 3.

4. IB awareness raising

Need to raise awareness of IB: Apart from an increasing number of IB thought leaders and public and private sector pioneers, IB is still not well known in most AMS among policy makers, businesses, or the public. Therefore, it is important to generate awareness at different levels, mostly among business leaders (so that they see the potential of IB markets) and among government agencies (so that they understand the role IBs can play in achieving their mandates, and how they may promote IB). Knowledge sharing and advocacy is therefore a critical component of IB promotion.

Business associations are best suited to undertake this towards the private sector. However, some government agencies are also well-placed to prepare and disseminate knowledge on IB through numerous activities, such as preparation and dissemination of information material—among others – multimedia, printed information and promotion materials, films and radio features as well as newspaper articles. Organisation and participation in workshops and seminars, capacity building programs, and international events could also be considered. Having a country-wide IB website, to which key stakeholders contribute and is linked to global IB platforms¹¹ could be a simple and highly effective way of awareness raising. Finally, recognising the achievement and societal contribution of IB companies through national IB Awards may also increase the understanding and awareness among the public and private sectors on the IB model. Proposed nomination and selection criteria appear in the Annex 7 of the guidelines document.

5. IB coaching for companies

Rationale for IB coaching: Impact investors suggest that the lack of investment readiness is the main bottleneck for investing in companies with IB models. This readiness is related to both commercial viability as well as social impact. At the same time, there are companies without IB models or already with potential IB models which would like to transition into IB but have not yet fully develop such business lines. A program of IB coaching is a tool to support such companies making the transition to IB, while helping to improve investment readiness, commercial viability and enhance social impact. The government could set up a business coaching facility, which helps companies through focused and practical technical assistance improving the IB model.

Content of IB coaching: IB coaching would comprise an overall strategic business discussion resulting in a general orientation for an IB focused business plan of the company. The target audience would typically be high-level decision makers in a company. Other forms of business coaching can comprise matchmaking with impact investors. Yet another component of business coaching could be marketing to the BoP, managing environmental and social risks through supply chain due diligence¹², or business processes advice, for which sector experts would be needed. These different coaching activities would require between 1 to 30 person-days of intermittent input with longer time support commitment. To meet the diverse requirements of expertise, a network of IB trained national and international experts could be established.

Delivering IB coaching and its costs: As one-on-one coaching is expensive, innovative cost-reducing approaches are required to make the coaching feasible. IBs coaching can be given to the company on a grant basis with a mechanism for the company to cost-share a certain percentage in case of successful IB business. That would create a revolving fund for making the IB coaching facility more

¹¹ such as www.inclusivebusiness.net.

¹² Such training could be based on internationally recognized instruments such as the [OECD Due Diligence Guidelines for Responsible Business Conductor](#) relevant sectoral OECD due diligence instrument.

sustainable. Given that business associations are very close to company clients, IB coaching could best be coordinated by one business association working in cooperation with other stakeholders, notably impact investors and development partners.

6. IB investment incentives

Include IB as a separate category in the existing investment incentives: Many countries have specific investment incentives for industries of high national priority. Such incentives typically include favorable tax regimes, import and export incentives, technology and foreign workers incentives, profit transfer regulations, benefits through industrial zones etc. Such financial incentives may be an important consideration for mainstream companies to begin the development of IB models. Including IB as a category in existing incentive packages is therefore a possible policy option if cost benefit or social benefit analysis confirms it. Eligibility schemes could be aligned with IB accreditation principles and adjusted to the specific incentives scheme in terms of context specific considerations. The Philippines' Board of Investments included the IB model as one of the preferred activities in its Investments Priority Plan 2017-2019, in which IB projects may qualify for income tax holiday. From its piloted IB assessment criteria, three impact targets and three innovation features were included in the registration requirements.¹³

IB can be used to rationalize incentives: In most AMS incentives are being given for investing in sectors identified by the government as priority for growth. IB is undertaken in many of those sectors but goes beyond the sector focus by being a societal priority for growth and development, and for creating greater inclusion. Including IB as a cross-cutting topic can so help AMS investment boards to further rationalize existing incentives and prioritize those companies that bring high social impact. IB accreditation would be a precondition for accessing such incentives.

7. Reducing impact investment risks

The rationale for investment support. MSMEs face challenges of obtaining financing due to the preference of the banks not to take the risk and the administrative preference to deal with larger companies. Most SME financing programmes address this challenge and establish separate credit lines for the SMEs. Companies with IB models, however, have potential access to financing for example from impact investors, provided they can present a strong business and social impact plan, and the potential investors finds ways of reducing its perceived investment risks. While IB support will address investment readiness through IB coaching, readiness of investors can be encouraged by establishing a risk reduction financing facility.

Investment risks of IB: There are two reasons, why financial institutions perceive the investment risks in IB companies as high: First, it is assumed that working with the BoP (having less capital and hence less purchasing power and less repayment capacity) may incline higher risks for doing business with or through them. Another reason is that risk mitigation measures IB companies put in place are not fully understood due to the unfamiliarity of IB among mainstream financial institutions. Hence, not a separate credit line for IB financing is recommended, but a facility that can help in reducing the risks of impact investors in IB. Such risk reduction facility would be welcomed by impact investor,

¹³ The targets encompass relevancy (% value of total cost of goods sold sourced from MSEs), reach (number of BoP engaged, of which at least 30% are women) and depth (% increase in average income). The innovation features comprise the provision of technical assistance, facilitation or provision of access to finance and provision of inputs and/or technology.

development banks and even some commercial banks. Such facility would also reduce the costs for the government to stimulate IB financing while at the same time actively encourage investments in IB.

Design as a pay-for-success blended finance facility: An innovative blended finance facility is different from a traditional guarantee instrument as it creates a modality where the public sector can co-invest equity or debt in a business of societal value without subsidizing that investment. The government – through the risk reduction facility – would co-invest with the investor. The financing will be used to reduce the investment risk and unleash financing from impact investors in accredited IB companies. In case the investment achieves the planned social outcomes but does not meet the agreed financial returns, the government investment will be converted into a grant. If the investment is commercially and socially successful, it will be paid back. Such risk reducing financing tools based on payment for outcome are used for example in Latin America by the Inter-American Development Bank in IB and are getting more common in Asia. Development partners and banks could be approached to initially finance the facility with long term (15-25 years) government repayment.¹⁴

8. Promoting IB in public procurement

Promoting procurement from companies with IB models and social enterprise (SE) initiatives: Public procurement is internationally an often-used, but controversial, policy instruments to benefit those delivering social or environmental benefits and passing minimum quality criteria. Typically, procurement rules emphasize cost effectiveness, quality and adequacy of delivery, as well as good governance and adhering to social and environmental safeguard standards by the firms. In result, many of those goods are imported instead of sourced locally. Alternatively, the government could also develop mechanisms giving preference to inclusive business and social enterprises, through targets or impact related selection criteria, while ensuring business integrity¹⁵ in the procurement process. Since procurement is often undertaken in a decentralized way, it would require a committed central agency to establish a general rule of IB targeting and then agree it with line agencies. So far, no AMS has such specific rules for IB or SE targeting in public procurement.

Public procurement in COVID-19 recovery program: If implemented, IB targeting in public procurement could create a major demand for products produced by the BoP, and hence generate big impact on new income generation opportunities for the poor. Especially in post COVID-19 recovery times, such IB targeting could create quick effects for the poor most seriously affected by the pandemic.

9. Targeting IB in existing private sector and other development programs

SME development programs: Many AMS have active and well-funded MSME development programs and effective administration to implement. As ACCMSME is the focal point for IB in ASEAN, several countries decided to bring the IB agenda under this MSME administration (for example, Cambodia, Malaysia, Philippines, Viet Nam). They are conscious that promoting IB is an effective way to reach MSMEs indirectly. To fully capitalize on the potential of IB in terms of inclusive growth, IB promotion

¹⁴ In preliminary discussions in Cambodia, Myanmar and Viet Nam for example, multilateral development banks like ADB and development partners like Agence Française de Développement (Afd), Department for International Development (DFID), Japan International Cooperation Agency (JICA), and Korea International Cooperation Agency (KOICA) showed initial interest in engaging in such risk reduction facility. However, this would require more active initial involvement by the AMS governments.

¹⁵ The Business Integrity Hub at the OECD provides specific guidance on integrity in procurement (see <https://www.oecd.org/corruption-integrity/Explore/Topics/business-integrity.htm>).

is a task that needs to go beyond SME promotion objectives and institutional structure. AMS where IB promotion is under SME agencies could immediately start with IB promotion if they would target IB in their own financed existing SME support programs.¹⁶

Poverty reduction programs: A similar assessment can be done for poverty reduction programs. As part of the landscape study for Malaysia, it was found that a 5-10% of the existing funding for SME and B40 inclusion programs could meaningfully be targeted for IB companies. Setting specific quota for IB in existing SME programs might also be an option, because the same agency would then promote IB and SME development. In general, AMS can review, which SME development and poverty reduction programs may be best suited to promote IB and how IB could be best targeted in such programs.

10. Linking IB to the social enterprise and corporate social responsibility agenda

Linking the social enterprises (SE) and corporate social responsibility (CSR) agendas to IB provides opportunities to scale-up impact: Since early 2010s various AMS engaged in discussions on how to promote SE, CSR, and more responsible business action, notably the middle-and higher-income countries. These developments are reflected in several ASEAN documents such as the ASEAN SME Policy Index 2018¹⁷ and the ASEAN Socio-Cultural, Economic, and Political-Security Community Blueprints 2025¹⁸. Some AMS have established specific SE regulations¹⁹, such as Thailand and Malaysia. Several AMS have integrated CSR into their national policies, strategies or laws, as well as into economic instruments²⁰. Developing a clear linkage between IB, SE and CSR policy instruments can guide companies towards higher economic growth and scaled up impact. For example, the IB accreditation system could be adjusted for use also for SEs. SE and CSR promotion agencies could be made aware of IB and synergies be explored. They could actively engage in providing information on IB and guidance on opportunities of transformation from non-profit SE into SE initiatives and from traditional CSR into IB activities and subsequently IB models.

11. Monitoring and reporting on IB results

What gets measured will be achieved: While IB is a rapidly emerging agenda all over Asia and globally, there is very little reporting on systemic results of IB beyond case studies of companies. On the other side, the success of IB solutions can be measured, since such results are related to business revenue, beneficiary reach, and structural changes such companies make to the quality of life of the poor and low-income people.

Regular reporting on national and ASEAN level: To further monitor the economic and social impact of IB and encourage transition to IB, regular reporting can be instrumental. This could be done by the IB unit based on inputs from various government agencies and business associations. It can also be linked to the reporting on the private sector's contribution to achieve the Sustainable Development Goals (SDGs). The landscape studies could be used as a benchmark against which developments can be

¹⁶ For example, Malaysia has discussed such approach, and some initial suggestions were made in the landscape study which programs would best suit including IB and how much funding (or companies) could be targeted.

¹⁷ [ASEAN SME Policy Index 2018](#) includes a chapter on Social Enterprises and Inclusive Entrepreneurship, which tracks the progress made by all 10 AMS, OECD

¹⁸ All ASEAN Socio-Cultural, Economic, and Political-Security Community Blueprints 2025 include references to CSR.

¹⁹ More on regulation for SE in [Compendium of good practices for SE](#), OECD

²⁰ For example, Thailand has developed a National Action Plan on Business and Human Rights; Myanmar 2016 Investment Law includes explicit objectives to responsible investment; the EU-Vietnam Free Trade Agreement includes a sustainability chapter.

compared. Regional exchange at ASEAN level on the results of such studies would further enhance learning from each other.

12. Creating synergies to promote IB in the ASEAN region and beyond

ASEAN’s role to promoting IB to date: Since 2017, ASEAN and the ASEAN-BAC have been active in promoting knowledge exchange and IB examples through supporting ASEAN IB summits (2017 and 2019), and IB awards (2017). ASEAN has also supported work on the IB policy agenda by endorsing the ASEAN IB Framework (2017), conducting a capacity building initiative (2018-2019) and preparing the Guidelines for the Promotion of IB in ASEAN (2020). Some AMS actively used their role as chair of ASEAN to promote IB. Some countries also introduced the IB topic to the Asia-Pacific Economic Cooperation (APEC) body when they chaired APEC.²¹ ASEAN is perhaps the most active regional body globally engaging in and promoting the IB agenda.

Connecting IB promotion to the ASEAN social development agenda: In ASEAN, IB is institutionally anchored under ACCMSME, the Coordinating Committee for Micro, Small, and Medium Enterprise, as part of the ASEAN Economic Community (AEC). So far, there is no link to the work of the ASEAN Socio-Cultural Community (ASCC), which is committed to “... lift the quality of life of the ASEAN people, ... reduce vulnerability and improve the opportunities and welfare of the socially less favorable and excluded...”. The ASCC Blueprint 2025 makes specific reference to the inclusive growth agenda under the AEC and the promotion of “... more equitable access to opportunities for all ASEAN people, including the vulnerable and marginalized groups...”. In addition to increasing income for the poor where most of the IB examples are active, IB also focus on delivering affordable and accessible goods and services with high relevance for the poor and low-income people. This second dimension is very much linked to the work of ASCC. There are many good examples, where the private sector supplements or even provides services for the poor and vulnerable people in an efficient, innovative, cost effective, valuable and inclusive ways. Programs implemented by AMS members of the ASCC especially for poverty reduction can make use of such innovations of the private sector delivered by IB companies. Hence there exists an opportunity to work closer with the various chapters under ASCC such as for sector policies (health, education, and social welfare and development) and for cross sectoral themes (rural development and poverty reduction, women empowerment, and labor). ACCMSME could reach out to ASCC institutions to start such dialog.

Connecting IB promotion to the SDG agenda: IB is one of the contributions of the private sector to achieving the SDGs. Due to its core feature of engagement with the BoP, IB contribute in the first instance to SDG 1 – No poverty. In addition and depending on the sector and the business, one or several other SDGs are also supported.

A new phase of ASEAN IB involvement: Going forward, at regional level, the following potential activities have been identified through which ASEAN could further support the promotion of IB:

- identifying a dedicated IB focal point in ACCMSME;
- continuing to host IB summits and IB awards. The nomination and selection criteria of ASEAN IB Award, which may be used to recognize IBs at both the national and regional level, appear as Annex 7 of the guidelines document;
- bringing together national IB focal points beyond the IB summits to exchange more deeply on IB policy implementation;

²¹ For example, a regional IB study on APEC was done in 2016 and discussed during the 2017 APEC meetings.

- facilitating the exchange of knowledge and approaches on IB, including on IB accreditation and on monitoring IB impact;
- continuing the collaboration with the private sector through ASEAN-BAC and its Joint Business Councils;
- committing to report on a biannual basis on advances made on the promotion of IB and the impact generated;
- establishing an ASEAN-wide IB website, linked to the national IB websites of AMS and global digital platforms;
- highlighting ASEAN achievements of IB promotion at regional and global level and actively participating in international discussions, representing Southeast Asia;
- engaging with development partners to secure technical and financial commitment for supporting AMS to implement IB policy development and promotion; and
- Furthermore, ASEAN and the AMS could share their good progress in IB promotion and achieving socio-economic results for the BoP through private sector solutions, with other regions through establishing South-South dialogues.²²

²² For example, back-to-back to the 2019 IB summit, such south-south dialogue was organized by iBAN together with Cambodia, Malaysia, Viet Nam and Nigeria. The government of Nigeria and its business associations very much welcomed that learning and are now in the process of doing a similar landscape studies with policy recommendations for IB promotion.

Overview of IB policy instrument and the potential roles of key stakeholders

The policy actions		the implementors					the supporters		
		companies	government	business associations	impact investors	business facilitators	development partners	academia, press	ASEAN
1	Formulate IB strategy and action plan	companies with real and potential IB business lines (IB models, IB initiatives, and IB activities)	lead				finance landscape studies and strategy		
2	Institutionalizing IB support		IB unit	part of the IB focal points		involve IB steering committee			dedicated IB focal points for ACCMSME, ABAC, and ASCC
3	IB accreditation		lead	co-lead					
4	IB awareness raising		finance and lead website	lead and co-finance, IB awards	participate	participate	support and co-finance	lead IB entrepreneurship programs and information	
5	IB business coaching		finance	coordinate	emphasize IB impact	implement	co-finance		
6	IB investment incentives		arrange, finance and implement	iseminate informatic					
7	Reducing impact investment risks		arrange and finance risk financing faciliy		implement in conjunction with own		co-finance		
8	Priotitize IB in public procurement		arrange with sector ministries						
9	Target IB in sector programs		arrange and implement with sector						
10	Link to the SE and CSR agenda		adjust legal and institutional framework	include IB information when doing CSR awards		emphasize more the IB business lines	create consistency in IB and CSR/SE discussions		
11	Monitor and report on impact		coordinate joint reporting	provide inputs	provide inputs	provide inputs	co-finance	provide inputs	consolidate for regional reporting
12	Create synergies at regional level			regional IB awards			encourage and co-finance		lead

အာဆီယံတွင် အများပါဝင်အကျိုးခံစားနိုင်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများမြှင့်တင်နိုင်ရေးအတွက် လမ်းညွှန်ချက်များ မြန်မာနိုင်ငံအတွက် ရှင်းလင်းချက်အကျဉ်းချုပ်

A. အများပါဝင်အကျိုးခံစားနိုင်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ (IB) အပေါ်ခြုံငုံသုံးသပ်ချက်နှင့် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နိုင်မည့် အခွင့်အလမ်းများ

1. မြန်မာနိုင်ငံအစိုးရ၊ စီမံကိန်းနှင့်ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာန (ယခု ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် နိုင်ငံခြား စီးပွား ဆက်သွယ်ရေးဝန်ကြီးဌာန) လက်အောက်ရှိ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် ကုမ္ပဏီများ ညွှန်ကြားမှု ဦးစီးဌာန (DICA) သည် UK Aid ရန်ပုံငွေအစီအစဉ်ဖြင့် DaNA Facility နှင့်ပူးပေါင်းကာ **မြန်မာနိုင်ငံတွင် အများပါဝင်အကျိုးခံစားနိုင်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ၏ အခြေအနေအပေါ်လေ့လာမှုတစ်ရပ်ကို ၂၀၁၈ ခုနှစ်တွင် ပြုလုပ် ခဲ့ပါသည်။** အဆိုပါလေ့လာမှုစာတမ်းအတွက် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းပေါင်း ၁၇၆ ခုကိုအကဲဖြတ်ပြီးနောက် အလား အလာရှိသော IB ကုမ္ပဏီ ၅၆ ခုကိုရွေးချယ်ကာ ၎င်းတို့အနက် ၂၁ ခုကို တီထွင်ဆန်းသစ်သော IB စီးပွားရေးလုပ်ငန်းပုံစံများ၊ IB ဆောင်ရွက်ချက်များနှင့် လူမှုအကျိုးပြုစီးပွားရေး လုပ်ငန်း စတင်ဆောင်ရွက်မှုများအဖြစ် သတ်မှတ်ဖော်ပြခဲ့သည်။ ထိုကုမ္ပဏီများသည် အထူးသဖြင့် စိုက်ပျိုးရေး၊ စွမ်းအင်၊ ဘဏ္ဍာရေး၊ ပညာရေးနှင့် ကျန်းမာရေးအပြင် အိုးအိမ်နှင့်စည်ပင်သာယာရေး ဝန်ဆောင်မှုကဏ္ဍများတွင် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည့်လုပ်ငန်းများဖြစ်သည်။

2. လေ့လာမှုစာတမ်းသည် IB မြှင့်တင်ရေးအတွက် အထောက်အကူဖြစ်စေမည့် ပတ်ဝန်းကျင်ကိုလည်း ဆန်းစစ်လေ့လာခဲ့ပြီး **IB မြှင့်တင်ရေးအတွက် မဟာဗျူဟာမြောက်မူဘောင်အဖြစ် စနစ်ကျစွာပါဝင်နိုင်ရန် အကြံပြုချက် ၈ ခုကို ရေးဆွဲချမှတ်ခဲ့ပါသည်။** ၎င်းတို့မှာ-

1. IB အစီအစဉ်အတွက် ဦးဆောင်ရေးအဖွဲ့ကို တည်ထောင်ပြီး ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်များထံမှ အထောက်အပံ့ကိုစုဆောင်းရယူရန်၊
2. IB ကုမ္ပဏီများနှင့် ၎င်းတို့နှင့် ဆက်စပ်အမှတ်တံဆိပ်များ အကြောင်း အသိပညာ တိုးတက်စေရန်၊
3. IB ကိစ္စရပ်များ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် နည်းပညာအကူအညီပေးခြင်း၊ IB နည်းပြ သင်တန်းနှင့် အကျိုးသက်ရောက်မှု စောင့်ကြည့်စစ်ဆေးရန်၊
4. အစိုးရအေဂျင်စီများနှင့် စီးပွားရေးအသင်းအဖွဲ့များတွင် IB **အထောက်အပံ့ပြုနေရာများကို** ထူထောင်ရန်၊
5. IB အသိအမှတ်ပြုခြင်းနှင့် အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ်ပေးသည့်စနစ် တည်ဆောက်ရန်၊

- 6. စက်မှုဆိုင်ရာမူဝါဒ(အထူးသဖြင့် အသေးစားနှင့် အလတ်စား စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများ (SME) တိုးမြှင့်ခြင်းအတွက်) ၌ IB ကို ဦးစားပေးထည့်သွင်းရန်နှင့် IB ဆိုင်ရာခံစားခွင့်ပုံစံများကိုပါ ထည့်သွင်းရန်၊
- 7. အစိုးရ၏ဝယ်ယူမှုမှတစ်ဆင့် IB ထုတ်ကုန်နှင့်ဝန်ဆောင်မှုများအတွက် ဝယ်လိုအားကို ခိုင်မာ စေရန်၊ နှင့်
- 8. IB နှင့် လူမှုအကျိုးပြုစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအတွက် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ရန်ပုံငွေ တည်ထောင်ရန် တို့ဖြစ်ပါသည်။

3. မဟာဗျူဟာမြောက်မူဘောင်နှင့်အညီ ၂၀၁၉ ခုနှစ်၊ ဧပြီ ၃ ရက်နေ့တွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် ကုမ္ပဏီများညွှန်ကြားမှုဦးစီးဌာန၊ စက်မှုဝန်ကြီးဌာနလက်အောက်ရှိ အသေးစားနှင့်အလတ်စား စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ဦးစီးဌာန (DISI)၊ သက်ဆိုင်ရာဌာနများ၊ မြန်မာလူငယ်စွန့်ဦးစီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင် အသင်း (MYEA)၊ ဖွံ့ဖြိုးမှုမိတ်ဖက်များ၊ ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ၊ **လူမှုရေးအကျိုးရည်မျှော် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများနှင့် အခြားအဖွဲ့အစည်းများ ဖွဲ့စည်းခဲ့သည့် အများပါဝင်အကျိုးခံစားခွင့်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများနှင့် လူမှုရေးအကျိုးရည်မျှော် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဆိုင်ရာဦးဆောင်ရေးအဖွဲ့သည်** IB ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် တက်ကြွစွာ ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။ မဟာဗျူဟာမြောက်မူဘောင်ဆိုင်ရာအကြံပြုချက် ၈ ချက်ကို မြန်မာနိုင်ငံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကော်မရှင် (MIC) နှင့် အစိုးရ၏ ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ကော်မတီ တို့က ထောက်ခံခဲ့ကြပြီး MIC ၏ အတွင်းရေးမှူးရုံးအဖြစ် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည့် DICA က မြန်မာ နိုင်ငံတွင် IB မြှင့်တင်ရေးဆိုင်ရာလုပ်ဆောင်ချက်အစီအစဉ်နှင့် ပူးပေါင်းညှိနှိုင်းအကောင်အထည်ဖော် နိုင်ရေးအတွက် ပြင်ဆင်လျက်ရှိပါသည်။ MYEA Inclusive Business Award ကို ၂၀၁၉ ခုနှစ်တွင်ကျင်းပခဲ့ပြီး IB Innovation Award၊ Social Impact Award နှင့် Entrepreneurship တို့ကိုပေးအပ်ခဲ့သည်။ IB နှင့် ပတ်သက်၍ အသိပညာပိုမိုကျယ်ပြန့်စေရန်အတွက် ရန်ကုန်နှင့်မန္တလေးမြို့တို့တွင် အသိပညာမြှင့်တင်ရေး အစီအစဉ်များပြုလုပ်ခဲ့ကြပြီး ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ်အတွင်း အစိုးရနှင့်ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍနှစ်ခုလုံးအတွက် Online Bootcamp ကို သင်ရိုး (၄) ခုဖြင့် ဖွင့်လှစ် သင်ကြားပေးခဲ့ပါသည်။ IB စီးပွားရေးဝန်းကျင်တွင် IB စွန့်ဦးဆောင်ရွက်သည့် ကုမ္ပဏီနှင့် အနီးကပ်လက်တွဲဆောင်ရွက်နိုင်မည့်သက်သေပြချက်တစ်ခုအဖြစ် IB စီမံကိန်းများကို အကောင်အထည် ဖော်ရန် နည်းပညာဆိုင်ရာ အကူအညီများကို ပံ့ပိုးပေးနိုင်ရေးလည်း ပါဝင်ပါသည်။ လေးခုမြောက် သင်ရိုးသည် Last Mile Distribution due to the COVID-19 context ဖြစ်ပြီး COVID-19 အကျပ်အတည်းကာလအတွင်း IB ပုံစံသည် ၎င်းတို့ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများကို မည်သို့ အကျိုးဖြစ်ထွန်းစေပြီး COVID-19 ကြောင့် တွေ့ကြုံရသည့် အခက်အခဲများကို ဖြေရှင်းနိုင်မည့်အချက်များ ကို ထည့်သွင်းထားကာ အဆိုပါ သင်ရိုး (၄) ခုကို ၂၀၂၀ပြည့်နှစ် ဧပြီ လ ၂၇ ရက်နေ့မှ ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ် နှစ်ကုန်အထိ (ယနေ့အထိ မှတ်ပုံတင်ထားသူ ၁၀၀၀ ကျော်)ဖွင့်လှစ်သင်ကြားပေးခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

အများပါဝင်အကျိုးခံစားခွင့်သောစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများဆိုင်ရာမူဝါဒ - အများပါဝင် အကျိုးခံစားခွင့် သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများတိုးတက်မှုအတွက် မြန်မာ အစိုးရက ဆောင်ရွက်နိုင်မည့် နည်းလမ်းများ၊ အကောင်းဆုံး အလေ့အကျင့်များနှင့် အလားအလာအပေါ်အမြင် ကို မူကြမ်းရေးဆွဲလျက်ရှိပါသည်။

- DaNa Facility သည် မြန်မာနိုင်ငံတွင် **အများပါဝင်အကျိုးခံစားခွင့်**သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ (IB) ကို အထောက်အကူပြုရန်အတွက် နည်းပညာ အကူအညီများပေးအပ်ခဲ့သည်။

ဆက်သွယ်ရန်

- ဦးနေလွင်ထွဋ်၊ ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူး၊ စက်မှုညွှန်ကြားမှုနှင့် စစ်ဆေးမှုဆိုင်ရာဦးစီးဌာန၊ စက်မှုဝန်ကြီးဌာန၊ မြန်မာ။
- ဒေါ်ရီတာထွန်းမြင့်၊ ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူး၊ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် ကုမ္ပဏီများညွှန်ကြားမှုဦးစီးဌာန၊ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် နိုင်ငံခြားစီးပွားဆက်သွယ်ရေးဝန်ကြီးဌာန။

အရေးကြီးစာရွက်စာတမ်းများ

- DICA၊ DIS၊ DaNa Facility၊ UK Aid (အောက်တိုဘာ ၂၀၁၈) - မြန်မာနိုင်ငံတွင် **အများပါဝင်အကျိုးခံစားခွင့်**သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်း။ လူမှုရေးဆိုင်ရာ အကျိုးသက်ရောက်မှုကို ဦးတည်နိုင်မည့် အစီအစဉ်။ <https://www.inclusivebusiness.net/node/4192>

B. အာဆီယံတွင် အများပါဝင်အကျိုးခံစားခွင့်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ မြှင့်တင်ရေး

4. **အာဆီယံ၏ IB ဖွင့်ဆိုချက်နှင့် ခြုံငုံသုံးသပ်ချက်** - အာဆီယံသည် အားလုံးပါဝင်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများကို စီးပွားရေးအရ အကျိုးအမြတ်ရှိပြီးကုန်ပစ္စည်းများ၊ ဝန်ဆောင်မှုများနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများကို ကုမ္ပဏီများ၏ အဓိကလုပ်ငန်းကွင်းဆက်၏ အစိတ်အပိုင်း တစ်ခုအဖြစ် လက်ကားရောင်းချသူ၊ ဖြန့်ဖြူးသူများ၊ လက်လီရောင်းချသူများ သို့မဟုတ် ဖောက်သည်များ ပါဝင်စေလျက် စီးပွားရေးပိရမစ်၏ အခြေ(BOP) ရှိ လူများ သို့မဟုတ် ခြေခံလူတန်းစားများအထိ အကျိုးသက်ရောက်မှု ရှိစေသည့်စီးပွားရေးလုပ်ငန်းဟု သတ်မှတ်သည်¹။ IB ကို နည်းလမ်း (၃) ခုဖြင့် လုပ်ဆောင်နိုင်ပြီး ၎င်းတို့မှာ IB စီးပွားရေးလုပ်ငန်းပုံစံများ၊ IB ဆောင်ရွက်ချက်များနှင့်လူမှုအကျိုးပြုစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ အစပျိုးလုပ်ဆောင်ခြင်း စသည်တို့ ဖြစ်သည်။²

¹ အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုချက်အရ G20 မှတီထွင်ထားသော IB အဓိပ္ပာယ်ကို ရည်ညွှန်းသည့် ASEAN အများပါဝင်အကျိုးခံစားခွင့်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ မူဘောင်တွင်ပြဌာန်းထားသည်။ <https://asean.org/wp-content/uploads/2012/05/ASEAN-InclusiveBusiness-Framework.pdf>

² IB စီးပွားရေးလုပ်ငန်းပုံစံများသည် အခြေခံလူတန်းစားများကို ၎င်းတို့၏အဓိကစီးပွားရေးလုပ်ငန်းလည်ပတ်မှုတွင်ပေါင်းစပ်ပြီး ဈေးကွက်အမြတ်များကို သတိပြုမိရန် မျှော်လင့်ကာ အဓိကအားဖြင့် စီးပွားရေးရန်ပုံငွေကိုသာ မှီခိုထားခဲ့သည်။ IB လှုပ်ရှားမှုများသည် အခြားတစ်ဖက်တွင် အခြေခံလူတန်းစားများကို ၎င်းတို့၏ တန်ဖိုးကွင်းဆက်တွင် ပေါင်းစပ်ထည့်သွင်း ထားသော်လည်း ထိုသို့ဖြင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများသည် IB ဆောင်ရွက်ချက်မပါလျှင်ပင် ဆက်လက်ရှင်သန်နိုင်မည်။ CSR

5. ၂၀၁၇ ခုနှစ်တွင် အာဆီယံခေါင်းဆောင်များသည် **အများပါဝင်အကျိုးခံစားနိုင်သော** စီးပွားရေး **လုပ်ငန်းများ**အတွက် အခြေအနေကောင်းတစ်ခု ဖန်တီးရန် ပိုမိုအလေးပေးလုပ်ဆောင်ရန်နှင့် အာဆီယံ IB မူဘောင်ကို ထောက်ခံခဲ့သည်။ ၂၀၁၈ ခုနှစ်တွင် အသေးစား၊ အငယ်စားနှင့် အလတ်စား စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများဆိုင်ရာ အာဆီယံညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရေးကော်မတီ (ACCMSME) သည် ဒေသတွင်း IB ကိုမြှင့်တင်ရန် ဦးဆောင်ခဲ့သည်။ ထိုအချိန်မှစ၍ အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအနေဖြင့် စွမ်းဆောင်ရည် တည်ဆောက်ရေး အစီအစဉ်များ၊ အစီရင်ခံစာများနှင့်လမ်းညွှန်ချက်များထုတ်ဝေခြင်းနှင့် နိုင်ငံတော်အဆင့် IB မြင်ကွင်းလေ့လာမှုများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးတို့မှတစ်ဆင့် နိုင်ငံတော်အဆင့်နှင့်ဒေသတွင်းအဆင့်နှစ်ခုလုံးတွင် IB ကို တိုးမြှင့်ခြင်းတွင် သိသာထင်ရှားသောတိုးတက်မှုများဖြစ်စေခဲ့ပြီဖြစ်သည်။ အာဆီယံစာတမ်းတွင် **အများပါဝင်အကျိုးခံစားနိုင်သော** စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများကို မြှင့်တင်ခြင်းအတွက် ဒေသတွင်းလမ်းညွှန်ချက် များကို အာဆီယံစီးပွားရေးဝန်ကြီးများ (AEM) က ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ်၊ ဩဂုတ်လတွင် ကျင်းပသော ၅၅ ကြိမ်မြောက် အာဆီယံ AEM အစည်းအဝေးတွင် ဒေသတွင်းမှာ အာဆီယံ မူဝါဒဖန်တီးသူများအတွက် ကိုးကားရန် စာချုပ်မဟုတ်သော စာရွက်စာတမ်းကို ပေးအပ်ခြင်းဖြင့် အတည်ပြုပေးခဲ့သည်။ IB အနေဖြင့် နိုင်ငံတော်အဆင့်တွင် မည်သို့ပံ့ပိုးကူညီနိုင်ကြောင်းနှင့် မည်သည့်အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ တည်ဆောက်မှု လိုအပ်သည်ကို ဖော်ပြထားသည့်အပြင် ဒေသတွင်းအဆင့်တွင် IB ကို မည်သို့မြှင့်တင်သင့်ကြောင်း အကြံပြုထားသည်။

6. အများပါဝင်အကျိုးခံစားနိုင်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ (IB) အစီအစဉ်သည် စီးပွားရေး၊ လုပ်ငန်းဆိုင်ရာ နှင့်လူမှုရေး ရည်မှန်းချက်များနှင့် အကျိုးကျေးဇူးများကိုရောနှောပြီး စီးပွားရေးပိုမိုမာမာ၏ အခြေတွင် အစိုးရများ၊ စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများနှင့်ပြည်သူများ စသည့် သုံးဦးစလုံးအတွက် အကျိုးရှိစေခြင်း ဖြစ်သည်။ IB သည် အပြန်အလှန် ဆွေးနွေးသော ခေါင်းစဉ်တစ်ခုဖြစ်သည်။ ၎င်း၏မြှင့်တင်ရေးနှင့် နိုင်ငံတော်အဆင့်နှင့်ဒေသတွင်းအဆင့် မူဝါဒများနှင့် ပေါင်းစပ်ခြင်းသည် အစိုးရနှင့်ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍနှစ်ခုလုံးမှ သက်ဆိုင်သူများအားလုံးနှင့် နီးကပ်စွာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်သည်။ ထို့ကြောင့် သက်ဆိုင်သူများ အားလုံးသည် IB ပုံစံ၊ လုပ်ဆောင်မှုများ အတွက် အလားအလာရှိသော လမ်းကြောင်း များအပြင် နိုင်ငံတော်နှင့်ဒေသဆိုင်ရာ မူဝါဒများတွင် IB ကို မြှင့်တင်ခြင်းနှင့် ပေါင်းစည်းခြင်းတို့တွင် ဘုံရည်မှန်းချက် ရရှိစေနိုင်မည့် အကျိုး ကျေးဇူးများအတွက်ပါ တူညီသောနားလည်မှုရှိကြသည်။

7. **IB သည် COVID 19 အလွန် ပြန်လည်တည်ဆောက်ရေး၏တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းအနေဖြင့်-** IB သည် COVID-19 အကျပ်အတည်းမှပြန်လည်နိုးထလာစေရန်နှင့် ပိုမိုကောင်းမွန်သော ပြန်လည်တည်ဆောက်ရန် ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှုများကို အထောက်အကူပြုနိုင်ပါသည်။ IB စီးပွားရေးလုပ်ငန်း ပုံစံများရှိသောကုမ္ပဏီများ

ဆောင်ရွက်ချက်များသည်အမျိုးအစားအောက်တွင်ရှိသည်။ နောက်ဆုံးအနေဖြင့် လူမှုအကျိုးပြုစီးပွားရေးလုပ်ငန်း များသည် လူမှုရေးဆိုင်ရာ အကျိုးသက်ရောက်မှုများကို ရှင်းလင်းစွာဖော်ပြနိုင်သော်လည်း ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအတွက် အမြတ်အစွန်း များများရရန် ပုံစံချထားခြင်းမရှိပါ။

သည် ဆန်းသစ်တီထွင်မှုရှိပြီး၎င်းတို့၏လူမှုရေးဆိုင်ရာ အကျိုးသက်ရောက်မှုသည် နိုင်ငံတွင်းတွင် ရရှိပါသည်။ များစွာသောသူတို့သည် last-mile distribution

နှင့်ကုန်ပစ္စည်းပေးသွင်းသူများနှင့်ထိတွေ့မှုစနစ်များကို ထူထောင်ခဲ့ပြီး လက်လုပ်လက်စားနှင့် ဝင်ငွေနည်းသောလူတန်းစား ဈေးကွက်ကို နားလည်သဘောပေါက် ကြသည်။

စီးပွားရေးအကျပ်အတည်းကာလတွင် ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍအား ငွေကြေးထောက်ပံ့မှု ပေးနေသော အစိုးရများသည် ၎င်းတို့၏ပံ့ပိုးမှုများကို စီးပွားရေးအပေါ်သက်ရောက်မှုများဖန်တီးရန်နှင့် အားလုံးပါဝင်သည့် စီးပွားရေးအလေ့အကျင့်များဆီသို့ ပြောင်းလဲမှုများကိုအားပေးခြင်းဖြင့် ပိုမိုကောင်းမွန်သောအနာဂတ်ကို တည်ဆောက်ရန် ပိုမိုစိတ်ဝင်စားလာ ကြသည်။ IB ကဏ္ဍ၏ အခြေအနေအသေးစိတ်အချက်အလက်များအား ယေဘုယျအားဖြင့် ပေးအပ်ခြင်းသည် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအား ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများနှင့် ပြန်လည်ချိတ်ဆက်ရန် ကိစ္စကို ကူညီရန် အထောက်အကူပြုသည်။ အစိုးရများသည် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများကို ချဉ်းကပ်၍ ဖြစ်နိုင်ခြေရှိသောအန္တရာယ်လျော့ချရေး မဟာဗျူဟာများကို ဆွေးနွေးခြင်းဖြင့် ပြည်သူ့ကဏ္ဍအသုံးစရိတ်ကို မြှင့်တင်နိုင်သည့် ကပ်ရောဂါလွန်ကာလ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများကို လှုံ့ဆော်နိုင်သည်။

C. အာဆီယံဒေသအတွင်း IB ကိုမြှင့်တင်ရန် မူဝါဒဆိုင်ရာ ကိရိယာ ၁၂ခု

8. **အာဆီယံတွင် အများပါဝင်အကျိုးခံစားနိုင်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ မြှင့်တင်ရေးအတွက် လမ်းညွှန်ချက် များသည်** နိုင်ငံတော် အဆင့်တွင် IB ကိုမြှင့်တင်ရန်အတွက် မူဝါဒ ၁၁ ခု³ နှင့် ဒေသတွင်းအဆင့်တွင် IB ကို မြှင့်တင်ရန် “အာဆီယံ ဒေသတွင်းနှင့် ပြင်ပရှိ IB အားမြှင့်တင်ရန် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်မှုများကို ဖန်တီးခြင်း” မူဝါဒတစ်ခုဖြစ်သည်။ မူဝါဒပိုင်းဆိုင်ရာနည်းလမ်း ကိရိယာတစ်ခုချင်းစီ၏ဖော်ပြချက်ကို နောက်ဆက်တွဲ ၁ တွင်ဖော်ပြထားသည်။

D. IB မြှင့်တင်ရေး မူဝါဒပိုင်းဆိုင်ရာနည်းလမ်းကိရိယာများကို ပုံဖော်ခြင်းနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ခြင်း

9. **IB မြှင့်တင်ရေး မဟာဗျူဟာရေးဆွဲခြင်း လုပ်ငန်းစဉ်-** အာဆီယံတွင် ပေါ်ထွက်လာသော IB မူဝါဒပိုင်းဆိုင်ရာနည်းလမ်းများဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုသည် အဆင့် (၃) ဆင့်ပါဝင်သည့်လုပ်ငန်းစဉ်ကို လိုက်နာပြီး

³ (၁) IB လုပ်နိုင်သည့် ပတ်ဝန်းကျင်တွင် မဟာဗျူဟာနှင့်လုပ်ငန်းအစီအစဉ်၊ (၂) အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ IB မြှင့်တင်ရေး၊ (၃) IB အသိအမှတ်ပြုခြင်းနှင့်မှတ်ပုံတင်ခြင်း၊ (၄) IB အသိအမြင်မြှင့်တင်ခြင်း၊ (၅) ကုမ္ပဏီများအတွက် IB စီးပွားရေးလုပ်ငန်းဆိုင်ရာနည်းပြများ၊ (၆) IB ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု မက်လုံးများ၊ (၇) ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအန္တရာယ်များကိုလျော့ချခြင်း၊ (၈) အစိုးရဝယ်ယူရေးတွင် IB တိုးမြှင့်ခြင်း၊ (၉) လက်ရှိပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍနှင့် အခြားဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်များတွင် IB ကို ပစ်မှတ်ထားခြင်း၊ (၁၀) IB အားလူမှုရေးလုပ်ငန်းနှင့် လူမှုရေး တာဝန်ယူမှု အစီအစဉ်များတွင် ချိတ်ဆက်ပေါင်းစည်းခြင်း၊ (၁၁) IB ရလဒ်များအပေါ် စောင့်ကြည့်ခြင်းနှင့်အစီရင်ခံခြင်း

(၁)အစိုးရ - ပုဂ္ဂလိကချိတ်ဆက်မှုတွင် ဖော်ဆောင်ခြင်း၊ ပုံဖော်ခြင်းနှင့် ဗျူဟာတိုးတက်မှုများအတွက် အကြံပြုခြင်း၊ (၂) အများပိုင်နှင့်ပုဂ္ဂလိကဆွေးနွေးပွဲများမှတစ်ဆင့် တိုင်ပင်ဆွေးနွေးခြင်း၊ အသိပညာပေးခြင်း နှင့်မြှင့်တင်ခြင်း၊ နှင့် (၃) ထိန်းချုပ်ခြင်း၊ နည်းပညာအကူအညီနှင့် မဟာဗျူဟာ အကောင်အထည်ဖော်ခြင်း တို့ဖြစ်သည်။ ဘက်ပေါင်းစုံသက်ဆိုင်သူများ၏ ပူးပေါင်းပါဝင်မှုနှင့် ပါဝင်မှု ရည်ရွယ်ချက်သည် IB အတွက် ယုံကြည်စိတ်ချရသောကိစ္စရပ်တစ်ခု တည်ဆောက်ရန်နှင့် မဟာဗျူဟာဆိုင်ရာအကြံပြုချက်များအား နိုင်ငံ၏ တိကျသောလုပ်ငန်းစဉ်များနှင့်အညီ အစိုးရနှင့်ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍမှ အတည်ပြုထားသော မူဝါဒပိုင်းဆိုင်ရာ နည်းလမ်းများအဖြစ် တိုးတက်ပြောင်းလဲခြင်းကို အထောက်အကူပြုနိုင်မည့် ပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် ကတိကဝတ်များကို ဖန်တီးရန်ဖြစ်သည်။

10. **IB မြှင့်တင်ရေး မူဝါဒပိုင်းဆိုင်ရာနည်းလမ်းများကို အကောင်အထည်ဖော်ရန် ကနဦးသိမြင်မှုများ - IB** သည် ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ၏ ဆောင်ရွက်မှုတစ်ခုဖြစ်သောကြောင့် မူဝါဒချမှတ်သူများသည် IB မဟာဗျူဟာများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ရေးတွင် ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ ကိုယ်စားလှယ်များပါဝင်ရန် လိုအပ်သည်။ IB မူဝါဒများ အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် အတွေ့အကြုံအနည်းငယ်သာရှိသော်လည်း အစိုးရနှင့် ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍ အဓိကနေရာများအတွက် ဆောင်ရွက်မှု ယန္တရားများပုံစံ ဥပမာအားဖြင့် ဦးဆောင်ရေးအဖွဲ့များကို စတင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ IB အားမြှင့်တင်ရန် အစိုးရအစီအစဉ်တစ်ခု တည်ထောင် ခြင်းမှသည် IB အား မြှင့်တင်ရန် အတွက် တိကျသောဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်များ ချမှတ်ခြင်းအထိ ခိုင်မာသည့်အဖွဲ့အစည်းတစ်ခု၏ အဆင့်သည် အနာဂတ်တွင် IB ၏ မဟာဗျူဟာ ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲမှုနှင့် အကျိုးသက်ရောက်မှုကို ညွှန်ပြလိမ့်မည်။ IB ကိုမြှင့်တင်ရန်အတွက် အဓိကအစိုးရဘတ်ဂျက်လိုအပ်ပြီး IB ဌာနနှင့်ညှိနှိုင်းကာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုများကိုလိုအပ်သည်။ အစိုးရရန်ပုံငွေသည် ကုမ္ပဏီများနှင့် ရင်းနှီး မြှုပ်နှံသူများ၏ ပုဂ္ဂလိကရန်ပုံငွေများအတွက် ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်သည်။ ထို့အပြင် ဖွံ့ဖြိုးမှုမိတ်ဖက်များသည် IB မဟာဗျူဟာ၏ အချို့သော အစိတ်အပိုင်းများကို ရန်ပုံငွေထောက်ပံ့ရန် စိတ်ဝင်စားနိုင်သည်။ အချို့သော မြှင့်တင်ရေးလှုပ်ရှားမှုများသည် လက်ရှိအစီအစဉ်များ၏ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းဖြစ်နိုင်သည်။

အရေးကြီးစာရွက်စာတမ်းများ

- The ASEAN IB Framework (August 2017) <https://asean.org/wp-content/uploads/2021/09/ASEAN-Inclusive-Business-Framework.pdf>
- Guidelines for the Promotion of Inclusive Business in ASEAN (September 2020) <https://asean.org/wp-content/uploads/2021/09/6.-ASEAN-IB-Promotion-Guidelines-Endorsed-at-the-52nd-AEM.pdf>
- Advancing Enabling Policy Environment for Inclusive Businesses in Association of Southeast Asian Nations (ASEAN) (September 2019) https://www.unescap.org/sites/default/files/Inclusive%20Business%20in%20ASEAN%20-%20Progress%20Report_ESCAP_IBAN_ASEAN.pdf

နောက်ဆက်တွဲ ၁ - အာဆီယံရှိ IB မြှင့်တင်ရန်အတွက် မူဝါဒပိုင်းဆိုင်ရာ နည်းလမ်းများ

အာဆီယံတွင် အများပါဝင်အကျိုးခံစားနိုင်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ မြှင့်တင်ရေးအတွက် လမ်းညွှန်ချက်များသည် AMS အတွက် မူဝါဒပိုင်းဆိုင်ရာနည်းလမ်းများ ၁၁ ခုကို မိတ်ဆက်ပေးခဲ့ပြီး၊ နောက်မှ အာဆီယံအတွက် (အာဆီယံဒေသတွင်းနှင့် ပြင်ပဒေသများတွင် IB ကိုမြှင့်တင်ရန်ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်မှုများကို) အသေးစိတ်အချက်အလက်များနှင့်အတူ အာဆီယံဒေသတွင်း IB ကို ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် လက်ခံကျင့်သုံးမှုကို အားပေးရန်မှာ အောက်ပါ အတိုင်း ဖြစ်သည်။ -

1. IB ဆောင်ရွက်နိုင်သော ပတ်ဝန်းကျင်တွင် မဟာဗျူဟာနှင့်လုပ်ငန်းအစီအစဉ်

IB ဆောင်ရွက်နိုင်သော ပတ်ဝန်းကျင်အတွက် မဟာဗျူဟာ (IBee⁴)။ အများပါဝင်အကျိုးခံစားနိုင်သည့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းသည် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကဏ္ဍများအားလုံးသက်ဆိုင်သည့် လုပ်ငန်းပုံစံအသစ် ဖြစ်သည့် အတွက် စီးပွားရေးကဏ္ဍ၏ သို့မဟုတ် MSME ၏မူဝါဒများနှင့်ကွဲပြားသည်။ ထို့ကြောင့် တိကျသော မဟာဗျူဟာမူဘောင်လိုအပ်ပြီး မူဝါဒရွေးချယ်မှုများကို ကျိုးကြောင်းဆီလျော်မှုရှိခြင်း၊ သက်ဆိုင်သူများ၏ ကတိကဝတ်များကို ဆွဲဆောင်ခြင်းနှင့် IB မြှင့်တင်ခြင်းကို အကောင်အထည်ဖော်ရန်အတွက် ဘတ်ဂျက်နှင့် ဖွဲ့စည်းပုံဆိုင်ရာတို့ပါဝင်သည့် လုပ်ဆောင်မှုအစီအစဉ်တစ်ခု ပါဝင်သည်။ အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ (AMS) တွင် အတည်ပြုနိုင်သည့် IB နည်းဗျူဟာမရှိသေးသော်လည်း မကြာသေးမီက နိုင်ငံ ၆ နိုင်ငံက ပြင်ဆင်ခဲ့သည်မှာ ပြီးပြည့်စုံသော IB မဟာဗျူဟာအဆိုပြုချက်များ (ကမ္ဘောဒီးယား၊ မလေးရှား၊ မြန်မာ၊ ဖိလစ်ပိုင်၊ ဗီယက်နမ်)၊ ကဏ္ဍအလိုက် IB အကြံပြုချက်များ (အင်ဒိုနီးရှား) သို့မဟုတ် IB ဥပဒေကြမ်းနှင့်လမ်းပြမြေပုံ (ဖိလစ်ပိုင်) တို့ဖြစ်သည်။ IBee ၏မဟာဗျူဟာများသည် ပုံမှန်အားဖြင့် အစိုးရမှ အခြားအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပူးပေါင်း၍ IB အတွက် ပိုမိုကောင်းမွန်သောပတ်ဝန်းကျင် ဖန်တီးရန်လမ်းညွှန်ချက်များနှင့် ပေါင်းစည်းထားသော အစီအစဉ်များကို ဖော်ပြသည်။ အချို့သော နိုင်ငံများတွင် IB နည်းဗျူဟာများကို ပိုမိုကျယ်ပြန့်သော အလယ်အလတ်ကာလ လူမှုစီးပွားဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု အစီအစဉ်များ သို့မဟုတ် စက်မှုလုပ်ငန်း သို့မဟုတ် အသေးစားနှင့်အလတ်စားစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးမဟာဗျူဟာများတွင်လည်း ရည်ညွှန်းထားသည်။⁵

⁴ကမ္ဘောဒီးယားတွင် အဆိုပြုထားသောမဟာဗျူဟာကို IBeeC (ကမ္ဘောဒီးယားတွင် အများပါဝင်အကျိုးခံစားနိုင်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ လုပ်ဆောင်မည့်ပတ်ဝန်းကျင်) ဟုခေါ်သည်။ ဤဆန်းသစ်သောအမည်ပေးခြင်းသည် ပန်းပွင့်အမျိုးမျိုး (သက်ဆိုင်သူများ) မှ ပျားတစ်ကောင်က တစ်လည်လည်လုပ်ကာ (လုပ်ဆောင်မည့်ပတ်ဝန်းကျင်) ဝတ်မှုန်များ (ပေးအပ်မှုများ) ကိုစုဆောင်းပြီး ၎င်းကိုပျားရည်အဖြစ်သို့ လွှဲပြောင်းခြင်း (IB အထောက်အကူပြုအစီအစဉ်များ) ကိုရည်ညွှန်းသည်။

⁵ ဥပမာအားဖြင့်၊ မလေးရှား IB သည် ၂၀၃၀ နိုင်ငံတော် စီးပွားရေးစွမ်းဆောင်မှုမူဝါဒ (NEP 2030) တွင် မဟာဗျူဟာတစ်ခုဖြစ်ပြီး ၁၂ ကြိမ်မြောက် မလေးရှားအစီအစဉ်အောက်၊ ကမ္ဘောဒီးယား နိုင်ငံတော် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုစီမံကိန်း ၂၀၁၉-၂၀၂၃ နှင့် ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံ

IB မဟာဗျူဟာများနှင့် MSME ဖွံ့ဖြိုးရေးမဟာဗျူဟာများကိုကိုင်ညီသည်။ အာဆီယံအသေးစားနှင့် အလတ်စားမူဝါဒအညွှန်းကိန်း ၂၀၁၈ တွင် ဖော်ထုတ်တင်ပြထားသည်မှာ စက်မှုအုပ်စုများသည် ကုန်ထုတ်လုပ်မှု တိုးတက်မှုအတွက် အထောက်အကူဖြစ်စေမည့် ပတ်ဝန်းကျင်တစ်ခုကို ဖန်တီးပေးသောကြောင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများကို အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာယှဉ်ပြိုင်မှု၏ စိန်ခေါ်မှုများကို ရင်ဆိုင်နိုင်ရန် ကူညီသည့်ဖွဲ့စည်းပုံတစ်ခုဖြစ်သည်။ အသေးစားနှင့် အလတ်စားစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများကို နိုင်ငံတကာ ကော်ပိုရေးရှင်းများ (MNCs) နှင့် ပြည်တွင်းစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများသို့ အလယ်အလတ်အဆင့် ထောက်ပံ့ပေးသည့်လုပ်ငန်းများအဖြစ် ၊ ကန်ထရိုက်များနှင့် ပေးသွင်းသူများအနေဖြင့် လုပ်ကိုင်ခွင့် အခွင့်အလမ်းများ မရရှိပါက စက်မှုကဏ္ဍတိုးတက်မှုအတွက် ပြည်တွင်းတန်ဖိုး၊ အလုပ်အကိုင်၊ ကုန်ထုတ်စွမ်းအားနှင့် စက်မှုဆိုင်ရာဆက်နွယ်မှုများကိုတိုးမြှင့်နိုင်မည် မဟုတ်ပါ။

MSME နှင့် IB ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ရည်မှန်းချက်များနှင့် တာဝန်ရှိသည့်ဌာနများ၏ အောင်မြင်မှုညွှန်းကိန်းများ အကြား ပေါင်းစည်းနိုင်မည့်အချက်သည် ချိတ်ဆက်မှုဖြစ်သည်။ MSME သည်ကြီးမားသောကုမ္ပဏီများမှ တဆင့်ဈေးကွက်သို့ ဝင်ရောက်မှုကိုရှာဖွေသည့်အခါ (အောက်ခြေမှချဉ်းကပ်မှု) IB ကုမ္ပဏီများသည် ၎င်းတို့၏တန်ဖိုးကွင်းဆက် (အထက်မှအောက်သို့) တစ်လျှောက်လုံး MSME များနှင့်ထိတွေ့ဆက်ဆံရန် မျှော်လင့်သည်။ IB နှင့် MSME မြှင့်တင်ရေးမဟာဗျူဟာများညှိနှိုင်းမှုကိုတိုးမြှင့်နိုင်ရန်အတွက် IB နှင့် အသေးစားနှင့်အလတ်စားစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများဆိုင်ရာ ဌာနများက အောက်ပါအဆင့်များကို လုပ်ဆောင်နိုင်သည်^၆ -

- က။ IB မြှင့်တင်ရေးနှင့်သက်ဆိုင်သောလက်ရှိ MSME ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအစီအစဉ်များနှင့် အစီအစဉ်များအား ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်းသည် အသေးစားနှင့် အလတ်စားစီးပွားရေး လုပ်ငန်းများအတွက် ငွေကြေး ထောက်ပံ့မှုနှင့် အထောက်အပံ့ ဝန်ဆောင်မှုများကဲ့သို့သော ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်မှုဆိုင်ရာ ခိုင်မာသည့်အခွင့်အလမ်းများကို ဖော်ထုတ်နိုင်သည်။
- ခ။ ထိုပြန်လည်သုံးသပ်မှုသည် MSME ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုတွင် ပါဝင်သည့် အမျိုးသားရေး၊ ပြည်နယ်နှင့်ဒေသဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ၎င်းတို့၏ရည်မှန်းချက်များကိုထပ်မံဖော်ထုတ်နိုင်ပြီး ၎င်းသည် MSME ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုနှင့်ဆက်နွယ်သော IB ဗျူဟာကို ထည့်သွင်းအကောင်အထည်ဖော်နိုင်သည်။

လူမှုစီးပွားဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုစီမံကိန်းတို့တွင် မဟာဗျူဟာအနေဖြင့် ထည့်သွင်းစဉ်းစားခြင်း ခံရသည်။ နိုင်ငံသုံးနိုင်ငံလုံးတွင် IB သည်အသေးစားနှင့် အလတ်စားစီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုမဟာ ဗျူဟာတွင် အဓိက အကြောင်းအရာတစ်ခုဖြစ်သည်။

^၆ IB နှင့် MSME ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုဆိုင်ရာညှိနှိုင်းမှုမဟာဗျူဟာများကိုဖော်ပြထားသည့်ပုဂ္ဂလိက၊ အစိုးရနှင့် ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍမှ ကိုယ်စားလှယ်နှင့်အတူ ဖိလစ်ပိုင်ကုန်သွယ်ရေးနှင့်စက်မှုဦးစီးဌာနသည် ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုဘုတ်အဖွဲ့နှင့်အတူ ၂၀၁၉/၂၀ အားလုံးပါဝင်သော စီးပွားရေး လမ်းပြမြေပုံကို တီထွင်ခဲ့သည်။

- ၈။ MSME ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်များနှင့် ပေါင်းစည်းခြင်းအားဖြင့် **အများပါဝင်အကျိုးခံစားနိုင်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ** ကို တိုးမြှင့်နိုင်ရန်အတွက် အောက်ပါအဓိကမဟာဗျူဟာ ရည်မှန်းချက်များ ပေါ်ထွက်လာသည်။
 - ၁။ ပြည်နယ်နှင့်ဒေသဆိုင်ရာစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများကို MSME များနှင့်ချိတ်ဆက် ပါဝင်နိုင်သည့် **အများပါဝင်အကျိုးခံစားနိုင်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းပုံစံများ**ကို တီထွင်ရန်အားပေးပါ။
 - ၂။ IB နှင့် MSME များ၏ ဘဏ္ဍာရေးနှင့် နည်းပညာစွမ်းရည်များ တည်ဆောက်ရန် ပံ့ပိုးမှု ပေးခြင်းကို ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ပါ။ ဥပမာ MSME စွမ်းရည်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အစီအစဉ်များတွင် ပူးပေါင်းပါဝင်ပါ။
 - ၃။ IB စီးပွားရေးလုပ်ငန်းပုံစံများပေါ်ပေါက်လာခြင်းနှင့်တိုးတက်လာခြင်းနှင့် MSME များအတွက် ဈေးကွက်သို့ ဝင်ရောက်နိုင်သည့် အသိုက်အဝန်းဆိုင်ရာ မိတ်ဖက်များတည်ဆောက်ခြင်း ပြုလုပ်ပါ။
 - ၄။ သတင်းအချက်အလက်နှင့်ဗဟုသုတများမျှဝေခြင်းအပြင် IB နှင့် MSME တန်ဖိုးကွင်းဆက် မိတ်ဖက်များနှင့်ကိုက်ညီစေရန် ဗဟိုဒေတာဘေ့စ် / သိုလှောင်ရုံနှင့် အလွယ်တကူ လက်လှမ်းမီ နိုင်သော အွန်လိုင်းပေါ်တယ် တည်ဆောက်ခြင်းကို လွယ်ကူချောမွေ့စေပါ။
 - ၅။ မက်ထရစ် သို့မဟုတ် စံနှုန်းများနှင့် IB / MSME ၏ စွမ်းဆောင်ရည်နှင့် သက်ရောက်မှု များကိုတိုင်းတာ၊ စောင့်ကြည့်၊ တွက်ချက်ရန်ဖန်တီးပါ။

IB မဟာဗျူဟာတစ်ခု တည်ဆောက်ခြင်းသည် လုပ်ဆောင်နိုင်သော ချန်ပီယံလိုအပ်သည်- အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် IB ၏ကဏ္ဍစုံပါဝင်မှုကြောင့် ထိုကဲ့သို့သောမဟာဗျူဟာများကိုထောက်ခံရန်မှာ နိုင်ငံ၏ အစိုးရအဖွဲ့နှင့် စီးပွားရေးအသင်းအဖွဲ့များ၊ နှစ်ဖက်လုံးတွင် သက်ဆိုင်ရာဌာနနှင့် အဖွဲ့အစည်းများ၏ ပေါင်းစည်းပံ့ပိုးမှုနှင့် အဆင့်မြင့်သော ချိတ်ဆက်မှုလိုအပ်သည်။ ဤရည်ရွယ်ချက်အရ အစိုးရတွင် တက်ကြွပြီး စိတ်ပါဝင်စားသော ချန်ပီယံကို ရှာရန် အထူးအရေးကြီးသည်။ အစိုးရအဆင့်တွင် IB မဟာဗျူဟာ ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်ရေးသည် စီးပွားရေးနှင့် ဘဏ္ဍာရေး၊ စက်မှုနှင့်ကုန်သွယ်ရေးဝန်ကြီးဌာနများ၊ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ဘုတ်အဖွဲ့များနှင့် စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းအတွက် တာဝန်ရှိသော အဓိကဝန်ကြီးဌာန (IB ပုံစံအများစုသည် စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းနှင့် လက်မှုပညာတို့နှင့် ဆက်စပ်နေပြီး ဆင်းရဲမှုကို လျှော့ချနိုင်သည့် လုပ်ငန်းပုံစံ ဖြစ်သည်) မှ ပါဝင်နိုင်သည်။

IB မဟာဗျူဟာများသည် ခေတ်မီစီးပွားရေးပုံစံများကို အများပါဝင်အကျိုးခံစားနိုင်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်း ပုံစံများအဖြစ်သို့ အသွင်ကူးပြောင်းနိုင်ရေးအတွက် အားပေးရန်ရည်ရွယ်သည်- ဤရည်ရွယ်ချက်အရ အကြံပြုထားသော ပံ့ပိုးပေးရမည့် ခံစားခွင့်များသည် IB ကို ရှင်းလင်းသောနားလည်မှုကိုဖန်တီးရန် (သတင်း အချက်အလက်ဖြန့်ဝေခြင်း၊ ဆုပေးခြင်း၊ အသိအမှတ်ပြုခြင်း၊ စနစ်ကျသောသက်ရောက်မှုကို စောင့်ကြည့် ခြင်းစသည်တို့) ဦးစားပေးဆောင်ရွက်ခြင်း၊

စီးပွားရေးအဆင်သင့်ဖြစ်မှုကို တိုးမြှင့်ခြင်းနှင့် စီးပွားရေးနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဆိုင်ရာအန္တရာယ်များကို လျော့ချခြင်းတို့ဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် ၎င်းတို့သည် ကောင်းမွန်သော ခံစားခွင့်များနှင့် ခေတ်မီ IB မြှင့်တင်ရေးကို လက်ရှိ အသေးစားနှင့်အလတ်စား စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ တိုးတက်မှုမှတစ်ဆင့် ပြုလုပ်နိုင်သည်။ ဤမဟာဗျူဟာများသည် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်သူ အများ အပြား၏ အထူးသဖြင့်အစိုးရ (စီးပွားရေးနှင့် ဘဏ္ဍာရေး၊ စက်မှုနှင့်ကုန်သွယ်ရေးဝန်ကြီးဌာနများနှင့် ၎င်းတို့၏ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမြှင့်တင်ရေးအဖွဲ့များ)၊ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများနှင့် သက်ရောက်မှုရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများဖြစ်သည်။

နှစ်ပေါင်းများစွာ ကြိုတင်ပြင်ဆင်ထားသည့် IB လုပ်ဆောင်ချက်အစီအစဉ်ကို IBee မဟာဗျူဟာမှ ဖော်ထုတ်ထားသည်- ၎င်းသည် IB မဟာဗျူဟာ၏ ရည်ရွယ်ချက်များနှင့် ပစ်မှတ်ထားရလဒ်များကို အကောင်အထည်ဖော်ရန်အတွက် လုပ်ဆောင်မှုများနှင့် ပေးအပ်မှုများကိုဖော်ပြထားသည်။ လုပ်ဆောင်ချက်အစီအစဉ်တွင် ဘတ်ဂျက်ပါဝင်ပြီး ပါဝင်ပတ်သက်သူများ၏အခန်းကဏ္ဍကိုလည်း ရှင်းပြထားသည်။ ၎င်းသည် IB အကောင်အထည်ဖော်မှုကိုစောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်းနှင့်ဆက်စပ်ပြီး အစိုးရအေဂျင်စီများ၊ စီးပွားရေးအသင်းအဖွဲ့များ၊ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ၊ စီးပွားရေးပံ့ပိုးကူညီသူများ၊ ဖွံ့ဖြိုးမှု မိတ်ဖက်များနှင့် အခြားသူများမှ ကတိကဝတ်ပြုမှုများကို လေ့လာသည်။

2. အဖွဲ့အစည်းအလိုက် IB မြှင့်တင်ရေးပြုလုပ်ခြင်း

သီးခြား IB မဟာဗျူဟာ အကောင်အထည်ဖော်ရေးအဖွဲ့များ- မဟာဗျူဟာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုနှင့်အတူ အစိုးရ၏ IB မြှင့်တင်ရေးအတွက် ဦးဆောင်ချန်ပီယံဖော်ထုတ်ခြင်းနှင့်အတူ IB မြှင့်တင်ရေးအတွက် မှန်ကန်သော ညှိနှိုင်းခြင်းနှင့်စတင်အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရန် အရေးကြီးပါသည်။ IB ကိုစနစ်တကျဖွဲ့စည်းရန်အတွက် AMS တွင်အရေးကြီးသော အဖွဲ့ ၃ ခုပေါ်ထွက်လာသည်-

- အရေးအကြီးဆုံးမှာ ဝန်ကြီးဌာနရှိ IB ချန်ပီယံလက်အောက်တွင် ဗဟို IB ညှိနှိုင်းရေးဌာနသည် မဟာဗျူဟာအကောင်အထည်ဖော်မှုကိုစီစဉ်ရန်လိုအပ်သည်။ ဤ IB ဌာနသည် ဝန်ကြီးဌာန၏ သက်ဆိုင်ရာမဟာဗျူဟာ ဦးစီးဌာနတွင်တည်ရှိပြီး IB တွင်အချိန်ပိုင်းအလုပ်လုပ်ကိုင်သူ ၂-၃ ဦး ပါဝင်သည်။ IB ဌာနသည် အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများစီစဉ်ခြင်း၊ ဝက်ဘ်ဆိုက်ဒ်ထူထောင်ခြင်း၊ အသိပညာဖြန့်ဝေခြင်းဖြင့် IB ကို နားလည်သဘောပေါက်သူတိုးပွားလာခြင်း၊ IB လေ့လာမှုများပြုလုပ် ခြင်းနှင့် လုပ်ဆောင်မှုအစီအစဉ်၏ အကောင်အထည်ဖော်မှုအတွက် ညှိနှိုင်းခြင်းတို့ကို ဘတ်ဂျက် အနည်းငယ်ဖြင့် ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြစ်သည်။
- IB ညှိနှိုင်းရေးယူနစ်သည် အစိုးရမှ ရွေးချယ်ထားသော အစိုးရဌာနများနှင့် စီးပွားရေးအသင်းအဖွဲ့များတွင် တရားဝင်ရွေးကောက်ထားသော IB ပင်မနေရာများနှင့်အလုပ် လုပ်ကိုင်သင့်သည်။ IB ပင်မနေရာများ (ပုံမှန် ၆ မှ ၁၂ အထိ) သည်ပုံမှန်တွေ့ဆုံဆွေးနွေးသင့်သည်။ ၎င်းတို့၏ တိကျသောလုပ်ကိုင်မှုနယ်ပယ်အတွင်းရှိ IB အကောင်အထည်ဖော်မှုများဖြစ်သည်။

- IB လုပ်ဆောင်မှုအစီအစဉ်၏ အကောင်အထည်ဖော်မှုကိုစောင့်ကြည့်ကြီးကြပ်ရန် IB ကျယ်ပြန့်သော IB ထိန်းချုပ်မှုအဖွဲ့က တာဝန်ယူနိုင်သည်။ IB ၏အကောင်အထည်ဖော်မှုကို လမ်းညွှန်ရန် သုံးလ တစ်ကြိမ်တွေ့ဆုံနိုင်သည်။ ထိုသို့သော ထိန်းချုပ်မှုအဖွဲ့သည် IB ပင်မနေရာများနှင့် IB မြှင့်တင် ရေးတွင် ပါဝင်သောအခြား အဓိကသက်ဆိုင်သူများပါဝင်သည်။ အကျိုးသက်ရောက်မှုရှိသည့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ၊ စီးပွားရေးပံ့ပိုးကူညီသူများနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်များမှ ကိုယ်စားလှယ်များကို အလှည့်ကျရွေးချယ်နိုင်သည်။ IB မြှင့်တင်ခြင်းကို ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်ပိုင်ဆိုင်ခွင့် တည်ဆောက်ရန် ဦးဆောင်အဖွဲ့သည် IB လုပ်ဆောင်ချက်အစီအစဉ်ကို အတည်ပြုရန်တာဝန်ရှိသည်။

အရှိန်အဟုန်ဖြင့် ဆောင်ရွက်ခြင်း- IB မူဝါဒရေးဆွဲခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်၏ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းအနေဖြင့် အမျိုးမျိုး သော AMS များသည် ဦးဆောင်ရေးအဖွဲ့ (ဥပမာ - မြန်မာ)၊ ညှိနှိုင်းရေးယူနစ် (ဥပမာ - ကမ္ဘောဒီးယား၊ မလေးရှား၊ ဖိလစ်ပိုင်၊ ဗီယက်နမ်) နှင့်အဓိကဆက်သွယ်ရေးဌာန (ကမ္ဘောဒီးယား၊ မြန်မာ) ကိုထူထောင်ထားပြီး သို့မဟုတ် ထူထောင်လျက်ရှိသည်။ ၎င်းတို့၏ မူဝါဒများကို အပြီးသတ်ရေးဆွဲသောနိုင်ငံများအတွက် နောက်ခြေလှမ်းမှာ IB ကို ဆောင်ရွက်မည့် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်မှုပုံစံကို ချိတ်ဆက်၍ အတည်ပြုနိုင်ရန်နှင့် ပုံမှန်အစည်းအဝေးများ ပြုလုပ်ခြင်းနှင့် လက်တွေ့လုပ်ငန်းစဉ်ကို ဆောင်ရွက်ခြင်း တို့ဖြစ်သည်။ IB ညှိနှိုင်းရေးယူနစ်သည် ဦးဆောင်ရေးအဖွဲ့၏ အတွင်းရေးမှူးအဖြစ် ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။

3. IB အသိအမှတ်ပြုခြင်းနှင့်မှတ်ပုံတင်ခြင်း

အဓိကမူဝါဒယန္တရားအဖြစ် IB အသိအမှတ်ပြုခြင်း- IB သည် အခြားစက်မှုလုပ်ငန်း မြှင့်တင်ရေး မူဝါဒများကဲ့သို့ ကုမ္ပဏီ၏အရွယ်အစားသို့မဟုတ် ကဏ္ဍများအတွက် ဦးစားပေးမှုများ မဟုတ်ဘဲ အကျိုးသက်ရောက်မှုကို အလေးအနက်ထားသော အကြောင်းအရာကို အခြေပြုသည့်အယူအဆဖြစ်သည်။ ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍအတွက် ငွေကြေးအထောက်အပံ့ကို ရရှိနိုင်ရန်အတွက် အစိုးရသည် ကောင်းမွန်သောကျိုးကြောင်းဆင်ခြင်မှုနှင့် ဦးစားပေး လိုအပ်သည်။ IB အသိအမှတ်ပြုခြင်းတွင် ကုမ္ပဏီများသည်စီးပွားရေးအရ ရပ်တည်နိုင်ရန် အစိုးရ၏ အထောက်အပံ့သည် အကန့်အသတ်ဖြင့်သာရှိသည့်အတွက်၊ ကြီးမားသော လူမှုရေးဆိုင်ရာ အကျိုး သက်ရောက်မှုများရရှိရန်နှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအတွက် စနစ်တကျသောဆန်းသစ်တီထွင်မှုဆိုင်ရာ အထောက် အပံ့ များပံ့ပိုးပေးရန် စသည်တို့ လိုအပ်ပါသည်။ IB သည် စီးပွားရေးဆောင်ရွက်ချက်များတွင် လူမှုရေးဆိုင်ရာ သက်ရောက်မှုများကို ပေါင်းစပ်ခြင်းနှင့်သက်ဆိုင်သောစကားရပ်အသုံးအနှုန်းများပါဝင်သည့် အယူအဆသစ် တစ်ခုဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ၎င်းကုမ္ပဏီများကို ရှင်းလင်းစွာ သတ်မှတ်ဖော်ထုတ်နိုင်ရန်အတွက် ပွင့်လင်းပြီး လွတ်လပ်သော အသိအမှတ်ပြုစနစ် လိုအပ်ပါသည်။ အချို့သော AMS (ကမ္ဘောဒီးယား၊ မလေးရှား၊ မြန်မာနှင့်ဗီယက်နမ်စသည့်) များသည် IB အသိအမှတ်ပြုခြင်းအစီအစဉ်ကို လေ့လာနေကြသည်။ အချို့သော နိုင်ငံများ (မလေးရှား၊ ထိုင်း၊ စင်္ကာပူ၊ ဗီယက်နမ်ကဲ့သို့) တွင် လူမှုအကျိုးပြုစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများကို

အသိအမှတ်ပြုခြင်း သို့မဟုတ် မှတ်ပုံတင်ခြင်း စနစ်ရှိကြသည်။ ၎င်းတွင် IB အသိအမှတ်ပြုခြင်းစနစ်ကို ထည့်သွင်းခြင်း သို့မဟုတ် သီးခြား IB အသိအမှတ်ပြုခြင်းစနစ် ကို ချိတ်ဆက်ခြင်း တို့ကို ပြုလုပ်နိုင်သည် (မလေးရှားနှင့်ဗီယက်နမ်တွင်ဆွေးနွေးမှု) ။

IB အသိအမှတ်ပြုမှု၏အခြေခံစည်းမျဉ်းများ- IB အသိအမှတ်ပြုမှုအတွက်အခြေခံစည်းမျဉ်း (၁၁) ခုကို အောက်တွင်ဖော်ပြထားသည်။ -

- ၁) ကုမ္ပဏီများသည် ဆန္ဒအလျောက်လျှောက်ထားနိုင်ပြီး IB အသိအမှတ်ပြုခြင်းသည် ခံစားခွင့်များ ရရှိနိုင်ရန်အတွက် နောက်ဆုံးမှတ်ပုံတင်ခြင်းနှင့်ခြားနားမှုရှိရမည်။
- ၂) IB အသိအမှတ်ပြုစနစ်သည် IB စီးပွားရေးလုပ်ငန်းလှိုင်းများ (ကုမ္ပဏီတစ်ခုလုံးမဟုတ်) ကို အသေးစိတ်စံသတ်မှတ်ချက် ၄၀ ကျော် (လမ်းညွှန်ချက်များ၏နောက်ဆက်တွဲ ၅ နှင့်နောက်ဆက်တွဲ ၆ ကိုကြည့်ပါ)) (လူမှုအကျိုးပြုစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများနှင့် နှင့်အသေးစားစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ ချိတ်ဆက်နိုင်မည့်အခွင့်အလမ်းများ ရရှိနိုင်ရေး)နှင့် အလတ်စားနှင့် အကြီးစားစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ အတွက် ကဏ္ဍအလိုက် စံသတ်မှတ်ချက်များအပေါ် အခြေခံ၍ အကဲဖြတ်ခြင်းဖြစ်သည်။
- ၃) အကဲဖြတ်မှုသည် အတိတ်ကစွမ်းဆောင်ရည်နှင့်ကြိုတင်မျှော်မှန်းထားသော (၃ နှစ်) စီးပွားရေး အစီအစဉ်၏လက်တွေ့ကျမှုနှစ်ခုလုံးအပေါ်အခြေခံသည်။
- ၄) ထို့အပြင် IB အသိအမှတ်ပြုမှုကို တစ်ကြိမ်တည်းမဟုတ်ဘဲ သုံးနှစ်တစ်ကြိမ် အတည်ပြုရန် လိုအပ်သည်။
- ၅) ပွင့်လင်းမြင်သာသောစံနှုန်းများ၊ ကုမ္ပဏီ၏အရွယ်အစားနှင့် နိုင်ငံ၏အခြေအနေ များကို ထင်ဟပ် စေသော စံနှုန်းများပါဝင်သည့် စုစုပေါင်းအဆင့်သတ်မှတ်သည့်နည်းလမ်းတစ်ခု⁷ ၎င်းတို့၏ IB အလား

⁷ ဖယ်ထုတ်ခြင်းဖြင့်အကဲဖြတ်ခြင်းဆိုင်ရာ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများကို ဆန့်ကျင်ပြီး စုစည်းထားသော အဆင့်သတ်မှတ်ချက် တစ်ခု၏ အားသာချက်မှာကုမ္ပဏီအချို့သည်အားနည်းသော်လည်း ၎င်းသည် IB အတွက်အရည်အချင်းပြည့်မီနိုင်သည်။ နောက်ထပ် အားသာချက်တစ်ခုမှာ ကုမ္ပဏီအရွယ်အစားများအားလုံးကို တူညီသောနည်းစနစ်ဖြင့် အကဲဖြတ်နိုင်ပြီး၊ အသေးစား၊ အလတ်စားနှင့်အကြီးစားကုမ္ပဏီများအတွက် ကွဲပြားသောအခြေခံစံနှုန်းများဖြင့်ဖြစ်သည်။

အလာရှိ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းလိုင်းအားလုံးကို အကဲဖြတ်နိုင်မည့် ဘုံချိန်ညှိခြင်းနှင့် ⁸အမှတ်ပေးခြင်း ဆိုင်ရာအခြေခံစည်းမျဉ်းကို အသုံးပြုသည်။

၆) ကုမ္ပဏီသည် IB အဖြစ်အရည်အချင်းပြည့်မီရန် အနည်းဆုံးရမှတ်ကိုအောင်ရမည်။¹⁰ ပတ်ဝန်းကျင်၊ လူမှုရေးနှင့်အုပ်ချုပ်မှုစနစ် (ESG) ဆိုင်ရာအချက်များကို လိုက်နာဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် တာဝန်ယူမှု ရှိသောစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများဆိုင်ရာစံသတ်မှတ်ချက်များအား သတ်မှတ်ထားသည့်အဆင့်အောက် တွင် ရှိနေသည့်ကုမ္ပဏီများသည် အရည်အချင်းမပြည့်မီပါ။

၇) IB ၏ကောင်းမွန်သော IB မဟာဗျူဟာရည်မှန်းချက်နှင့် အနိမ့်ဆုံးစံသတ်မှတ်ချက်များနှင့် နီးစပ်သော အဆင့်သတ်မှတ်ချက်ရှိသောကုမ္ပဏီများကိုဖြစ်နိုင်ခြေရှိသော IB အဖြစ် သတ်မှတ် နိုင်သည်။ ဖြစ်နိုင်ခြေ IB (ဥပမာ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းနည်းပြ)သည် ခံစားခွင့်များရယူခွင့်ရှိနိုင်သည်။ သို့သော် IB လိုင်းအရ လျာထားသတ်မှတ်သည့် အကျိုးသက်ရောက်မှုကို စွမ်းဆောင်နိုင်ပါက ဘဏ္ဍာရေး ဆိုင်ရာခံစားခွင့်များကိုသာ ခံစားနိုင်ခွင့်ရှိမည်ဖြစ်သည်။

(၈) အသေးစား၊ အလတ်စားနှင့်အကြီးစားကုမ္ပဏီများသည် တူညီသော စံသတ်မှတ်ချက်များနှင့် ကိုက်ညီမှုရှိသော်လည်း စံသတ်မှတ်ချက်များကို သတ်မှတ်ရာတွင် အဆိုပါကုမ္ပဏီအရွယ်အစား သုံးခုကိုစဉ်းစားခြင်းဖြစ်သည်။

၉) အသိအမှတ်ပြုခြင်းကို လွတ်လပ်သောအကြံပေးကုမ္ပဏီများမှတစ်ဆင့် IB လိုင်း၏ အသေးစိတ် အကဲဖြတ်မှုအပေါ်အခြေခံသည်။ စီးပွားရေးအသိုင်းအဝိုင်းအကြား အကျိုးအမြတ်ပိုင်ဆိုင်မှုကို မြှင့်တင်ရန်အတွက် နောက်ဆုံး အဆင့်သတ်မှတ်ချက်ကို အစိုးရနှင့်စီးပွားရေးအသင်းအဖွဲ့များမှ ကိုယ်စားလှယ်များမှ ပူးတွဲပြုလုပ်သည်။

၁၀) IB အသိအမှတ်ပြုမှု၏ရလဒ်များကို ပွင့်လင်းမြင်သာစွာ တရားဝင်ထုတ်ပြန်၍ ထိုသို့သော ကုမ္ပဏီများ၏ကုန်အမှတ်တံဆိပ်တိုးမြှင့်မှုအတွက် IB ဆုများကိုပေးအပ်နိုင်သည်။

⁸ စီးပွားဖြစ်နှင့်လူမှုအဆင့်သတ်မှတ်ချက်များသည် လူမှုအဆင့်သတ်မှတ်ချက်နှင့်အတူတူပင်အလေးချိန်အနည်းငယ်မြင့်မားပြီး BOP တီထွင်မှုသည်အလေးချိန်သေးငယ်သည် AMS အားလုံးအတွက် စံသတ်မှတ်ချက်များသည် ညီညွတ်သော်လည်း ဝေးတိုင်းတာမှုများကို တိုင်းပြည်အခြေအနေနှင့်ချိန်ညှိနိုင်သည်။

⁹ အကဲဖြတ်ချက်သည်စံသတ်မှတ်ချက် ၃၉ ခုမှတစ်ခုချင်းစီကိုအဆင့်အလတ်စားနှင့်နိမ့်သောရလဒ်များဖြင့်နိမ့်ပါတ် ၁ မှ ၆ သို့ သတ်မှတ်ထားသည်။ ထိုနှုန်းထားများသည် သတ်မှတ်ထားသောရမှတ်တစ်ခုရရှိရန်အတွက် သတ်မှတ်ထားသော စံနှုန်းတစ်ခုစီ အတွက် အလေးများဖြင့်မြောက်သည်။

¹⁰ အကယ်၍ ၎င်းသည် စုစုပေါင်းအနိမ့်ဆုံးနှင့်အပိုင်းရမှတ်များရရှိပါက ကုမ္ပဏီ၏စီးပွားရေးလိုင်းသည် IB အဖြစ် သတ်မှတ်နိုင်သည်။ IB မှာ ၃.၂၊ အနိမ့်ဆုံးဘဏ္ဍာရေးရမှတ် ၁.၂ (စီးပွားရေးရမှတ်၊ စီးပွားရေးဆန်းသစ်တီထွင်မှုနှင့် နည်းပညာ ဆန်းသစ်တီထွင်မှုစုစုပေါင်း)၊ အနိမ့်ဆုံးလူမှုရေးရမှတ် ၁.၅၊ (လူမှုရေးအကျိုးသက်ရောက်မှုနှင့်လူမှုဆန်းသစ်တီထွင်မှု)၊ ဆန်းသစ်တီထွင်မှုအမှတ် ၀.၄၊ နှင့် IB မဟာဗျူဟာမြောက်ရည်ရွယ်ချက် ရမှတ်အနိမ့်ဆုံး ၃ ဖြစ်နိုင်ပါသည်။

၁၁) IB အဆင့်သတ်မှတ်ချက်သည် IB ဆိုင်ရာခံစားခွင့်များကို လက်ခံရရှိခြင်းနှင့် ဆက်စပ်နေသည်။ အသိအမှတ် ပြုခြင်းနှင့်ဆုချီးမြှင့်ခြင်းသည် အစိုးရမှပေးသောအနည်းဆုံးခံစားခွင့်ဖြစ်သည်။ အခြား ဘဏ္ဍာရေး၊ နည်းပညာ၊ ဈေးကွက်နှင့်သွင်းအားစုရရှိနိုင်သောခံစားခွင့်များကို အောက်တွင် ဖော်ပြ ထားသည်။ AMS သည် IB အတွက် မည်သို့သောခံစားခွင့်များကို ပံ့ပိုးပေးနိုင်မည်ဆိုသည်ကို ဆုံးဖြတ်နိုင်သည်။

အလားအလာရှိသော IB သို့တိုးတက်ပြောင်းလဲမှုကို အားပေးခြင်း- ဤရည်ရွယ်ချက်အရ (က) လူမှုရေး အကျိုးသက်ရောက်မှု၏ အစီရင်ခံစာအတိုင်းအတာ၊ အတိမ်အနက်နှင့်အသွင်ပြောင်းစရိုက်လက္ခဏာများကို နားလည်သဘောပေါက်ခြင်းနှင့် ၎င်းမှတစ်ဆင့်ပြောင်းလဲမှုသီအိုရီကို အသုံးပြုခြင်း (ခ) IB ပုံစံ သို့ ကူးပြောင်းနိုင်ရေးအတွက် အလားအလာရှိသော IB ပုံစံများရှိသည့်ကုမ္ပဏီများကို အားပေးခြင်းသည် အရေးကြီးသည်။ IB အသိအမှတ်ပြုစနစ်သည် ဖြစ်နိုင်ချေရှိသော IB ပုံစံ များကိုသတ်မှတ်နိုင်ရေးအတွက် အထောက်အကူဖြစ်စေပြီး ထိုကဲ့သို့သော IB ကုမ္ပဏီများသည် စီးပွားရေးလုပ်ငန်း နည်းပြများကဲ့သို့ တိကျသောအထောက်အပံ့ကိုလက်ခံရရှိနိုင်ပါသည်။ ဂေဟစနစ်တွင်ပါဝင်သောအစိုးရနှင့် အခြားပတ်သက် ဆောင်ရွက်သူများအနေဖြင့် အလားအလာရှိသော IB ပုံစံကို IB ကို ကျယ်ပြန့်စွာလက်ခံခြင်းအတွက် သော့ချက်ဖြစ်သည်။

တိုးမြှင့်ဆောင်ရွက်ရမည့်မူဝါဒအဖြစ် IB မှတ်ပုံတင်ခြင်း- အစိုးရအနေဖြင့် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာခံစားခွင့် ပေးရန် ဆုံးဖြတ်ပါက အများပါဝင်အကျိုးခံစားနိုင်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းပုံစံရှိ ကုမ္ပဏီများသည် မှတ်ပုံတင်ခြင်း လုပ်ငန်းစဉ်ကို ပြုလုပ်ရန်လိုအပ်သည်။ ထိုကဲ့သို့သောမှတ်ပုံတင်ခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်သည် သိခြားလုပ်ငန်းစဉ် တစ်ခု သို့မဟုတ် (ဖိလစ်ပိုင်ကဲ့သို့) အခြား ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမြှင့်တင်ရေးခံစားခွင့်များ ရရှိရေးအတွက် မှတ်ပုံတင်ရ သည့်လုပ်ငန်းစဉ်နှင့် ပေါင်းစပ်ထားသည့် လုပ်ငန်းစဉ်လည်းဖြစ်နိုင်သည်။

4. IB နှင့်ပတ်သက်သည့်အသိပညာပေးလုပ်ငန်းများမြှင့်တင်ခြင်း

IB နှင့်ပတ်သက်သည့်အသိအမြင်ကိုမြှင့်တင်ရန်လိုအပ်သည်- IB အကြောင်းကောင်းစွာသိရှိနားလည်သော ခေါင်းဆောင်များ၊ အစိုးရနှင့် ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ ရှေ့ဆောင်များတိုးပွားလာခြင်းအပြင် အဆိုပါ IB အကြောင်းအရာများကို သိရှိရန်အတွက်မူ AMS နိုင်ငံအများစုရှိ မူဝါဒချမှတ်သူများ၊ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ (သို့မဟုတ်) ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍတို့အကြား လိုအပ်နေဆဲဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်း ရှင်များအကြား (အလားအလာရှိသော IB ဈေးကွက်ကိုသိမြင်လာမည်) နှင့်အစိုးရဌာနများအကြား မတူညီသော အလွှာတိုင်း တွင် အသိပညာပေးရေးလုပ်ငန်းများ စတင်ရန်မှာ အရေးကြီးလျက်ရှိပါသည် (သို့မှသာ ယင်းတို့အနေဖြင့် IB ကဏ္ဍကို မည်ကဲ့သို့မြှင့်တင်မည်ကို သိရှိလာနိုင်ပြီး ယင်းတို့၏ ရည်မှန်းချက်များအောင်မြင်စေရေးတွင် IB ၏ အခန်းကဏ္ဍမှ ဆောင်ရွက်နိုင်သည်များကို နားလည်သဘောပေါက်လာစေမည်)။ ထို့ကြောင့် ဗဟုသုတ မျှဝေခြင်းနှင့် စည်းရုံးလှုံ့ဆော်ခြင်းသည် IB ကဏ္ဍမြှင့်တင်ရေးတွင် အဓိကအစိတ်အပိုင်းဖြစ်သည်။

ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍကို ဦးတည်၍ အဆိုပါ IB ကဏ္ဍကို အကောင်အထည်ဖော်ရန်မှာ **စီးပွားရေး အသင်းအဖွဲ့များ**သည် အသင့်တော်ဆုံးပင်ဖြစ်သည်။ ပြည်သူ့လူထုအကြား သတင်းဆောင်းပါများ၊ ရုပ်ရှင်နှင့် ရေဒီယိုများ၊ ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေသည့် သတင်းအချက်အလက်များနှင့် အရောင်းမြှင့်တင်သည့် အစီအစဉ်များ၊ ဗဟုသုတများကို ဖြန့်ဝေနိုင်ရေး ပြင်ဆင်မှုကို အစိုးရဌာနအချို့တွင် ကောင်းစွာ သတ်မှတ်ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။ အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများနှင့်ဆွေးနွေးပွဲများ၊ စွမ်းရည်မြှင့်တင်ရေးအစီအစဉ်များနှင့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အခမ်းအနားများတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်နိုင်ရေးကိုလည်း ထည့်သွင်းစဉ်းစားနိုင်သည်။ ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ IB ပလက်ဖောင်းများ¹¹နှင့်ချိတ်ဆက်၍ အဓိကသက်ဆိုင်သူများက ကူညီ ပံ့ပိုးပေးသော နိုင်ငံတစ်ဝန်းရှိ IB ဝတ်ဆိုင်ထားရှိခြင်းသည် ရိုးရှင်းပြီး ထိရောက်မှုမြင့်မားသည့် အသိပညာပေးမှု နည်းလမ်းဖြစ်နိုင်သည်။ နောက်ဆုံးအနေဖြင့် National IB Awards မှတစ်ဆင့် IB ကုမ္ပဏီများ၏ အောင်မြင်မှုနှင့် လူမှုရေး ဆိုင်ရာပံ့ပိုးမှုများကိုအသိအမှတ်ပြုခြင်းဖြင့် IB ပုံစံအား အစိုးရနှင့်ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍများအကြား အသိပညာနှင့် သိရှိနားလည်မှုကိုလည်း မြှင့်တက်စေနိုင်သည်။ အဆိုပြုထားသော အမည်စာရင်းတင်သွင်းခြင်းနှင့် ရွေးချယ်ရေး စံညွှန်းများကို လမ်းညွှန်စာရွက်စာတမ်းများဖြင့် **နောက်ဆက်တွဲ ၇** တွင်ဖော်ပြထားသည်။

5. ကုမ္ပဏီများအတွက် IB ကြီးကြပ်နည်းပြခြင်း

IB ကြီးကြပ်နည်းပြခြင်းအတွက် အခြေခံအကြောင်းတရား။ လူမှုရေးအကျိုးရည်မျှော်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများက ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုပြုလုပ်ရန် အဆင်သင့်အနေအထားတွင် မရှိခြင်းသည် IB ပုံစံဖြင့်လုပ်ကိုင်နေသည့် ကုမ္ပဏီများ တွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုပြုလုပ်ရန်အတွက် အဓိကအဟန့်အတားဖြစ်သည်။ ဤအဆင်သင့်ဖြစ်ခြင်းသည် စီးပွားဖြစ် ရှင်သန်နိုင်မှုအပြင် လူမှုရေးဆိုင်ရာသက်ရောက်မှုများနှင့်လည်း သက်ဆိုင်သည်။ တစ်ချိန်တည်းမှာပင် IB မဟုတ်သောကုမ္ပဏီများ (သို့) အလားအလာရှိသော IB ပုံစံများနှင့် အတူရှိပြီးသားကုမ္ပဏီများသည် IB သို့ ကူးပြောင်းလိုသော်လည်း ဤကဲ့သို့သောစီးပွားရေးလှိုင်းများကို အပြည့်အဝမဆောင်ရွက်နိုင်သေးပါ။ IB နည်းပြသင်တန်းအစီအစဉ်သည် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအဆင်သင့်ဖြစ်စေရန်၊ စီးပွားဖြစ်ရှင်သန်နိုင်စေရန်နှင့် လူမှုရေး ဆိုင်ရာအကျိုးသက်ရောက်မှုများကိုတိုးတက်စေရန်အတွက် IB ပုံစံသို့ ပြောင်းလဲလုပ်ကိုင်သည့်ကုမ္ပဏီများကို ထောက်ပံ့နိုင်မည့်နည်းလမ်းတစ်ခုဖြစ်သည်။ IBပုံစံများ တိုးတက်စေရေးကို ဦးတည်လျက် လက်တွေ့ကျသော နည်းပညာအထောက်အပံ့များမှတစ်ဆင့် ကုမ္ပဏီများကို ကူညီပေးမည့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းကြီးကြပ်နည်းပြ နိုင်မည့်အစီအစဉ်ကို နိုင်ငံတော်အစိုးရမှ တည်ထောင်နိုင်သည်။

¹¹ www.inclusivebusiness.net.

IB နည်းပြများ၏ပါဝင်မှုကဏ္ဍ - IB နည်းပြဆောင်ရွက်ခြင်းသည် IB ကို အခြေပြုသည့် ကုမ္ပဏီ၏ စီးပွားရေးအစီအမံတစ်ခုအတွက် ယေဘုယျအားဖြင့် ရရှိလာသော မဟာဗျူဟာကျသည့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းဆိုင်ရာ ခြုံငုံဆွေးနွေးမှုတစ်ခုပင် ဖြစ်လာနိုင်သည်။ ဦးတည်သော ပုဂ္ဂိုလ်များမှာ ပုံမှန်အားဖြင့် ကုမ္ပဏီတစ်ခုတွင် အဆင့်မြင့်ဆုံးဖြတ်ချက်ချနိုင်သူများဖြစ်သည်။ အခြားစီးပွားရေးလုပ်ငန်း နည်းပြပုံစံများ တွင် လူမှုရေးအကျိုးရည်မျှော်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများနှင့်မိတ်ဖွဲ့ခြင်းပါဝင်သည်။ စီးပွားရေးနည်းပြ၏ အခြားသော အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုမှာ ထောက်ပံ့ရေးကွင်းဆက်အတွင်း တာဝန်ယူမှုရှိသော အလေ့အကျင့်များကို လက်တွေ့အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခြင်း¹²တို့မှတစ်ဆင့် BOP ဆီသို့ ဈေးကွက်ရှာဖွေခြင်း၊ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးဆုံးရှုံးမှုအန္တရာယ်များကိုစီမံခန့်ခွဲခြင်း သို့မဟုတ် ကဏ္ဍအလိုက်ကျွမ်းကျင်သူများ လိုအပ်မှုအတွက် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းဆိုင်ရာအကြံဉာဏ်များပေးခြင်းတို့ ဖြစ်နိုင်သည်။ ဤကွဲပြားခြားနားသော နည်းပြလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်မှုသည် တစ်ရက်လျှင် လူဦးရေ ၁ ဦးမှ ၃၀ ဦး အထိ ပေးရမ်းလိုအပ်ပြီး အချိန်ကာလကြာရှည်စွာ ထောက်ပံ့ပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။ မတူညီသော ကျွမ်းကျင်မှုလိုအပ်ချက်များကို ဖြည့်ဆည်းရန် IB နှင့် ပတ်သက်၍ လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးထားသော နိုင်ငံတကာကျွမ်းကျင်သူများဖြင့် ကွန်ယက်တစ်ခု တည်ထောင်နိုင်သည်။

IB နည်းပြများ ပံ့ပိုးပေးခြင်းအတွက်ကုန်ကျစရိတ်များ- တစ်ဦးချင်း နည်းပြပြုလုပ်ခြင်းသည် ကုန်ကျစရိတ်ကြီးမြင့်ခြင်းကြောင့် နည်းပြပြုလုပ်ရန်အတွက် တီထွင်ဆန်းသစ်ထားသော ကုန်ကျစရိတ်လျှော့ချခြင်း နည်းလမ်းကို လိုအပ်သည်။ အောင်မြင်သော IB စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများဖြစ်စဉ်အရ သတ်မှတ်ထားသော ရာခိုင်နှုန်းကိုကုန်ကျစရိတ်ခွဲဝေကျခံရန် ကုမ္ပဏီအတွက် လုပ်ငန်းစဉ်တစ်ခုနှင့်အတူ ထောက်ပံ့ငွေအပေါ် အခြေခံ၍ IBs နည်းပြပြုလုပ်ခြင်းကို ကုမ္ပဏီသို့ ပေးအပ်နိုင်သည်။ ၎င်းသည် IB နည်းပြပြုလုပ်ခြင်းကို ရေရှည်တည်တံ့စေရန်အတွက် လည်ပတ်ရန်ပုံငွေတစ်ရပ်ကို ဖန်တီးပေးလိမ့်မည်။ စီးပွားရေးအသင်းအဖွဲ့များသည် ကုမ္ပဏီဖောက်သည်များနှင့်အလွန်နီးစပ်စွာ ဆက်ဆံရသည်ကို ကြည့်ခြင်းအားဖြင့် စီးပွားရေးအသင်းအဖွဲ့တစ်ခုသည် အခြားသောသက်ဆိုင်သူများ၊ အထူးသဖြင့် လူမှုရေးအကျိုးရည်မျှော် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများနှင့် ဖွံ့ဖြိုးမှုမိတ်ဖက်များနှင့် ပူးပေါင်း၍ IB နည်းပြပြုလုပ်ခြင်းကို ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။

6. IB ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဆိုင်ရာခံစားခွင့်များ

လက်ရှိရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဆိုင်ရာအခွင့်အလမ်းများတွင် IB ကိုသီးခြားကဏ္ဍတစ်ခုအဖြစ် ထည့်သွင်းပါ- နိုင်ငံအများစုတွင် နိုင်ငံတော်အဆင့်ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများအတွက် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဆိုင်ရာခံစားခွင့်များကို ခံစားခွင့်ပေးထားပါသည်။ ထိုကဲ့သို့သော ခံစားခွင့်များပေးခြင်းတွင် ပုံမှန်အားဖြင့် အခွန်အကောက်သက်သာခွင့်နှင့်

¹² ထိုသို့သောလေ့ကျင့်မှုသည် [OECD Due Diligence Guidelines for Responsible Business Conductor](#) စသည့် နိုင်ငံတကာအသိအမှတ်ပြုသောလက်တွေ့လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်မှုနည်းလမ်းများကို သက်ဆိုင်ရာကဏ္ဍအလိုက် ကျင့်သုံးဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်သည်။

ကင်းလွတ်ခွင့်များ၊ သွင်းကုန်နှင့်ပို့ကုန်ဆိုင်ရာခံစားခွင့်များ၊ နည်းပညာနှင့် နိုင်ငံခြားသား အလုပ်သမားဆိုင်ရာ ခံစားခွင့်များ၊ အမြတ်အစွန်း လွှဲပြောင်းမှုဆိုင်ရာစည်းမျဉ်းများ၊ အကျိုးအမြတ်များ စသည်တို့ပါဝင်သည်။ အဆိုပါ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာခံစားခွင့်များသည် IB ပုံစံ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် အဓိကဆောင်ရွက်နေသည့် ကုမ္ပဏီများအတွက် အရေးတကြီးထည့်သွင်းစဉ်းစားရမည့် အချက်တစ်ချက်ပင်ဖြစ်သည်။ အဆိုပါထည့်သွင်း စဉ်းစားမှုတွင် ကုန်ကျစရိတ်အကျိုးရလဒ် (cost benefit)နှင့် လူမှုရေးအကျိုးရလဒ် (Social benefit) ဆန်းစစ်မှု သေချာစွာဆောင်ရွက်ပါက လက်ရှိပေးအပ်နေသော ခံစားခွင့်များဆိုင်ရာမူဝါဒတွင် ကဏ္ဍတစ်ရပ် အဖြစ် IB လည်း ပါဝင်လာမည် ဖြစ်သည်။ အရည်အချင်းပြည့်မီရမည့် သတ်မှတ်ချက်များကို IB အသိအမှတ်ပြုအခြေခံမှုများနှင့် သီးခြားထည့်သွင်းစဉ်းစားရမည့် အချက်များနှင့်အညီ ချိန်ညှိနိုင်သည်။ ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဘုတ်အဖွဲ့သည် IB ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဦးစားပေးအစီအစဉ် ၂၀၁၇-၂၀၁၉ တွင် ဦးစားပေးလုပ်ဆောင်မှုများအနက်မှ တစ်ခုအဖြစ် IB ပုံစံကို ဦးစားပေးကဏ္ဍတစ်ရပ်အဖြစ် ထည့်သွင်း ထားသည်။ ၎င်း၌ IB စီမံကိန်းများကို ဝင်ငွေခွန်ကင်းလွတ်ခွင့်အတွက် ထည့်သွင်းစဉ်းစားခြင်းဖြစ်သည်။ IB ၏အကဲဖြတ်စံသတ်မှတ်ချက်အရ အကျိုးသက်ရောက်မှုရှိသည့် ရည်မှန်းချက် ခုနှင့် ဆန်းသစ်တီထွင်မှု လက္ခဏာ ၃ရပ်ကို မှတ်ပုံတင်ရန်လိုအပ်သည့်အချက်များတွင် ထည့်သွင်းထားသည်။¹³

IB အတွက် ခံစားခွင့်များကို ဦးစားပေးအနေဖြင့် အသုံးပြုနိုင်သည့်- AMS အများစုတွင် အစိုးရမှ စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်မှုအတွက် ဦးစားပေးကဏ္ဍအဖြစ် သတ်မှတ်ထားသည့် ကဏ္ဍများတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံနိုင်ရန် ခံစားခွင့်များ ပံ့ပိုးပေးထားသည်။ IB ကို အဆိုပါကဏ္ဍအတော်များများတွင် လုပ်ဆောင်နိုင်သည့်အပြင် လူမှုအကျိုးပြုကိစ္စရပ်များကို ဦးစားပေးလုပ်ကိုင်သည့် ကဏ္ဍများထက်ကို ကျော်လွန်၍ တိုးတက်မှုနှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုတို့ကို ဦးတည်သည့်ကဏ္ဍများတွင် IB ကို ဦးစားပေးအဖြစ် လုပ်ကိုင်နိုင်ပါသည်။ IB ကို ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုနှင့်ဆက်စပ်သောအရာအဖြစ် ထည့်သွင်းခြင်းသည် လက်ရှိခံစားခွင့်များကို ပံ့ပိုးပေးနိုင်ရန်နှင့် လူမှုအကျိုးကို အမြင့်ဆုံး ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်မည့် ကုမ္ပဏီများကို ဦးစားပေးနိုင်ရေးတို့ကို ဆောင်ရွက်မည့် AMS ၏ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဘုတ်အဖွဲ့များကို ပံ့ပိုးပေးရာရောက်သည်။ IB စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအဖြစ် အသိအမှတ်ပြု ခြင်းသည် အဆိုပါခံစားခွင့်များကို ဆန်းစစ်နိုင်ရန်အတွက် ကြိုတင်ဆောင်ရွက်သည့် အခြေအနေတစ်ခုပင် ဖြစ်သည်။

¹³ ရည်မှန်းချက်များသည်သက်ဆိုင်မှု (MSEs မှရရှိသောရောင်းချသည့်ကုန်ပစ္စည်းများ၏စုစုပေါင်းကုန်ကျစရိတ်၏% တန်ဖိုး)၊ ရောက်ရှိရန် (အနည်းဆုံး ၃၀% သော အမျိုးသမီးများပါဝင်သည့် BOP အရေအတွက်) နှင့်နက်ရှိုင်းမှု (ပျမ်းမျှဝင်ငွေတိုးမှု %) ဖြစ်သည်။ ဆန်းသစ်တီထွင်မှု အင်္ဂါရပ်များတွင် နည်းပညာအကူအညီပေးခြင်း၊ ပံ့ပိုးကူညီခြင်းသို့မဟုတ် ဘဏ္ဍာရေးကို လက်လှမ်းမီခြင်းနှင့် ပေးအပ်မှုများနှင့် / သို့မဟုတ်နည်းပညာပံ့ပိုးခြင်းတို့ပါဝင်သည်။

7. လူမှုရေးအကျိုးရည်မျှော် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဆိုင်ရာစွန့်စားရမှုများကိုလျှော့ချခြင်း

ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအထောက်အပံ့အတွက် ကျိုးကြောင်းဆင်ခြင်မှု။ ဘဏ်များအနေဖြင့် အကြီးစားကုမ္ပဏီများ နှင့်ပတ်သက်သည့် စီမံခန့်ခွဲရေးကိစ္စရပ်များနှင့် စွန့်စားရမှုများ မရှိစေရေးကို ဦးစားပေးလုပ်ကိုင်ကြသည့် အတွက် MSME များအနေဖြင့် ဘဏ္ဍာငွေ ရရှိရန် စိန်ခေါ်မှုများနှင့်ရင်ဆိုင်နေရသည်။ SME လုပ်ငန်းများ အတွက် ငွေကြေးထောက်ပံ့သည့်အစီအစဉ်များစုသည် အဆိုပါစိန်ခေါ်မှုကို ကိုင်တွယ်ပြီး အသေးစားနှင့် အလတ်စား စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအတွက် သီးခြားချေးငွေလှိုင်းများကို စတင်ထူထောင်ကြသည်။ သို့သော် IB ပုံစံများရှိသောကုမ္ပဏီများသည် ဥပမာအားဖြင့် လူမှုရေးအကျိုးရည်မျှော်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများထံမှ ဘဏ္ဍာငွေ ရယူနိုင်မည့် အလားအလာရှိပြီး ခိုင်မာသည့် စီးပွားရေးအစီအမံနှင့် လူမှုရေးဆိုင်ရာအကျိုး သက်ရောက်မှု အစီအမံများကို တင်ပြနိုင်ပါက ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူအနေဖြင့် လူမှုရေးအကျိုးရည်မျှော်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများထံမှ ဘဏ္ဍာငွေရရှိနိုင်ပြီး ယင်းတို့ရင်းနှီးမြှုပ်နှံရာတွင် လည်း စွန့်စားမှုများကို လျှော့ချရန်နည်းလမ်းများကို ရှာဖွေကြသည်။ IB ဖြစ်မြောက်ရေး ထောက်ပံ့ပေးခြင်းသည် IB နည်းပြလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ရာမှတစ်ဆင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံရာတွင် အဆင်သင့်ဖြစ်မှုကို ဖြေရှင်းပေးနိုင်သကဲ့သို့ ကြိုတွေ့ရမည့် စွန့်စားရမှုများကို လျှော့ချပေးနိုင်မည့် ဘဏ္ဍာငွေပံ့ပိုးပေးမှုအစီအစဉ်ကို တည်ထောင်ခြင်းဖြင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ အဆင်သင့်ဖြစ်မှုကို အားပေးနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

IB ၏ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု စွန့်စားမှုအန္တရာယ်များ- IB ကုမ္ပဏီများတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုစွန့်စားမှုအန္တရာယ်များ မြင့်မားစွာရှိနေသည်ဟု ဘဏ္ဍာရေး အဖွဲ့အစည်းများမှ မှတ်ယူရသည့် အကြောင်းရင်းနှစ်ရပ်ရှိသည်။ ပထမ ဦးစွာ BOP နှင့်အတူတကွအလုပ်လုပ်ခြင်းသည် (ငွေကြေးအရင်းအနှီးနည်းပါးခြင်း၊ ဝယ်ယူနိုင်သည့် အင်အားနည်းပါးခြင်းနှင့် ပြန်လည်ပေးဆပ်နိုင်မည့် စွမ်းဆောင်ရည်နည်းပါးခြင်း) ယင်းတို့နှင့်အတူ သို့မဟုတ် ၎င်းမှတစ်ဆင့် စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ရာတွင် ပိုမို မြင့်မားသောအန္တရာယ်များကို ဖြစ်ပေါ်စေနိုင်သည်ဟု ယူဆထားကြသည်။ အခြားအကြောင်းပြချက်တစ်ခုမှာ အဓိကဘဏ္ဍာရေး အဖွဲ့အစည်းများအကြား IB စီးပွားရေးလုပ်ငန်းပုံစံနှင့် IB ကုမ္ပဏီများနှင့် စွန့်စားမှုအန္တရာယ်လျှော့ချရေးအစီအမံများကို အကျွမ်းတဝင် မရှိခြင်းကြောင့်ပင်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် IB ရန်ပုံငွေ အတွက်သီးခြားချေးငွေအစီအစဉ်များကို အကောင်အထည်ဖော်ရုံသာမက အဆိုပါအစီအစဉ်များသည် IB ကုမ္ပဏီများ တွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသည့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ၏ စွန့်စားမှု အန္တရာယ်များကို လျှော့ချရာတွင် အထောက်အကူဖြစ်စေပါသည်။ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်များနှင့် အချို့သောစီးပွားဖြစ်ဘဏ်များမှ အဆိုပါ စွန့်စားမှုအန္တရာယ်လျှော့ ချရေးအစီအစဉ်များကို ဆောင်ရွက်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။ အဆိုပါအစီအစဉ်များသည် IB ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုရန်ပုံငွေကို အစိုးရက တည်ထောင်နိုင်ရေးရာတွင် ကြိုတွေ့ရမည့် စွန့်စားရမှုကို လျှော့ကျစေပြီး တချိန်တည်းမှာပင် IB လုပ်ငန်းများတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ ဝင်ရောက်လာရေးကို အားပေးနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

အောင်မြင်မှုရရှိပါကငွေပေးချေရေးနှင့် ဘဏ္ဍာငွေထောက်ပံ့ခြင်းကို ပေါင်းစပ်သည့်အစီအစဉ်ကို ရေးဆွဲဖော်ဆောင်ခြင်း- တီထွင်ဆန်းသစ်မှု ရှိသော အဆိုပါအစီအစဉ်သည် သမရိုးကျအာမခံပေးသည့်

နည်းလမ်းများနှင့်မတူဘဲ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကို ငွေကြေးထောက်ပံ့ခြင်းမပါဘဲ လူ့အဖွဲ့အစည်းကို အကျိုးပြုသည့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းတွင်သာ အစိုးရ ကဏ္ဍမှ ရှယ်ယာ သို့မဟုတ် ကြွေးမြီများကို ပူးတွဲရင်းနှီးမြှုပ်နှံနိုင်သည့်ပုံစံဖြင့် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်းဖြစ်သည်။ စွန်းစားမှုအန္တရာယ်များလျော့ချမှုအစီအစဉ်မှတစ်ဆင့် အစိုးရအနေဖြင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများနှင့် ပူးတွဲရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမျိုးဖြစ်သည်။ အဆိုပါအစီအစဉ်သည် အသိအမှတ်ပြုပြီး IB ကုမ္ပဏီများတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများမှ ဘဏ္ဍာငွေကို လွတ်လပ်စွာလည်ပတ်သုံးစွဲနိုင်ပြီး ရင်းနှီးမြှုပ်နှံရာတွင် စွန်းစားမှုအန္တရာယ်များကိုလည်း လျော့ချပေးနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ အကယ်၍ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု သည် မျှော်မှန်းထားသည့် လူမှုရေးဆိုင်ရာအကျိုးရလဒ်များကို ရရှိနိုင်သော်လည်း သဘောတူညီထားသည့် ဘဏ္ဍာရေးအကျိုးအမြတ်နှင့် မကိုက်ညီပါက အစိုးရမှ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံထားမှုကို ထောက်ပံ့ငွေ (Grant) အဖြစ် ပြောင်းလဲပေးလိမ့်မည်။ အကယ်၍ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုသည် စီးပွားရေးအရော လူမှုရေးအရပါ အောင်မြင်ခဲ့လျှင် ၎င်းသည် ပြန်လည်ပေးဆပ်ရလိမ့်မည်။ ရလဒ်မှ တစ်ဆင့် ငွေပေးချေမှုအပေါ် အခြေခံထားသည့် ထိုကဲ့သို့သော စွန်းစားမှုလျော့ချရေး ရန်ပုံငွေပံ့ပိုးမှုနည်းလမ်းများကို ဥပမာအားဖြင့်လက်တင်အမေရိကတွင် IB နှင့်စပ်လျဉ်း၍ Inter-American Development Bank ကအဆိုပါအစီအစဉ်ကို အသုံးပြုလျက်ရှိပြီး အာရှတွင်ပိုမိုအသုံးများသည်ကိုတွေ့ရသည်။ ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ဘဏ်များကို အစိုးရ၏ ကာလရှည် နှစ်ပေါင်း ၁၅ နှစ်မှ ၂၅ နှစ်အထိပြန်လည်ပေးဆပ်ရမည့် အစီအစဉ်တွင် ဘဏ္ဍာငွေကို ကနဦးထည့်ဝင်ခြင်းဖြင့် ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။¹⁴

8. အစိုးရ၏ဝယ်ယူရေးအစီအစဉ်မှတစ်ဆင့် IB ကို မြှင့်တင်ခြင်း

IB ပုံစံများနှင့်လူမှုအကျိုးပြုလုပ်ငန်း (SE)ပုံစံဖြင့်ဆောင်ရွက်သည့် ကုမ္ပဏီများထံမှ အစိုးရ၏ ဝယ်ယူခြင်းကိုမြှင့်တင်ခြင်း။ အစိုးရ၏ဝယ်ယူရေးအစီအစဉ်သည် နိုင်ငံတကာတွင် အသုံးပြုလေ့ရှိသော်လည်း လူမှုရေးနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် အကျိုးခံစားခွင့်များ နှင့် အနည်းဆုံးအရည်အသွေးစံသတ်မှတ်ချက်ကို ရရှိနေသော်လည်း မူဝါဒပိုင်းဆိုင်ရာတွင် အငြင်းပွားဆဲဖြစ်သည်။ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများမှ လူမှုရေး စောင့်ရှောက်မှုနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဆိုင်ရာ လိုက်နာရမည့် စံနှုန်းများကို တွဲဆက်လျက် ကောင်းမွန်သောအုပ်ချုပ်မှုနှင့်အတူ ကုန်ကျစရိတ်သက်သာခြင်း၊ အရည်အသွေးကောင်းပြီး

¹⁴ ကမ္ဘောဒီးယား၊ မြန်မာနှင့်ဗီယက်နမ်တို့တွင် ပဏာမဆွေးနွေးမှုများအနေဖြင့် ADB ကဲ့သို့သော ဘက်စုံဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်ရေး ဘဏ်များနှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး မိတ်ဖက်များဖြစ်သည့် Agence Française de Développement (Afd)၊ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုဌာန (DFID)၊ ဂျပန် နိုင်ငံတကာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေး အေဂျင်စီ (JICA) နှင့် ကိုရီးယား နိုင်ငံတကာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေး အေဂျင်စီ (KOICA) တို့သည် ထိုကဲ့သို့ အန္တရာယ်လျော့ချရေး နေရာကို ချိတ်ဆက်လုပ်ဆောင်ရန် စိတ်ဝင်စားမှုပြကြသည်။ သို့သော် ၎င်းသည် AMS အစိုးရများ၏ ပိုမိုတက်ကြွစွာ ကနဦးပါဝင်မှုလိုအပ်လိမ့်မည်။

စိတ်ချရသည့်ဖြန့်ဖြူးခြင်း စသည်တို့ကို ဝယ်ယူရေးလုပ်ငန်းစဉ်များစည်းကမ်းများမှ အလေးထားသည်။ ရလဒ်အနေနှင့် ထိုကုန်ပစ္စည်းအများစုကို ပြည်တွင်းမှမဟုတ်ဘဲ တင်သွင်းသည်။ တစ်နည်းအားဖြင့် အစိုးရအနေဖြင့် ဝယ်ယူရေးလုပ်ငန်းစဉ်တွင် စီးပွားရေးဆိုင်ရာသမာဓိရှိမှု¹⁵ကို စိတ်ချသေချာစေပြီး သတ်မှတ်ထားသည့် စံနှုန်းများနှင့် ဆက်စပ်သည့် ဦးတည်ချက်များ သို့မဟုတ် သက်ရောက်မှုများမှတစ်ဆင့် အားလုံးအကျိုးခံစားနိုင်သည့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းနှင့်လူမှုရေးလုပ်ငန်းများကို ဦးစားပေးသည့် လုပ်ငန်းစဉ်အဆင့်ဆင့်ကိုလည်း နိုင်ငံတော်အစိုးရမှ ဖော်ထုတ်နိုင်သည်။ ဝယ်ယူခြင်းကို ဗဟိုဦးစီးစနစ်ဖြင့် မကြာခဏပြုလုပ်သောကြောင့် ၎င်းသည် IB ကို ဦးတည်သည့် အထွေထွေစည်းမျဉ်းကို စတင်သတ်မှတ်ရန်အတွက် တာဝန်ယူမည့် ဗဟိုဌာနတစ်ခု လိုအပ်မည် ဖြစ်ပြီး သက်ဆိုင်ရာဌာနများမှလည်း သဘောတူညီရန်လိုအပ်လိမ့်မည်။ အစိုးရ၏ ဝယ်ယူရေးအစီအစဉ်တွင် IB လုပ်ငန်းများ သို့မဟုတ် SE လုပ်ငန်းများကို အဓိကထားသည့် စည်းမျဉ်း၊ စည်းကမ်းများ AMS နိုင်ငံများတွင် တိကျစွာမရှိသေးပါ။

COVID-19 ပြန်လည်ထူထောင်ရေးအစီအစဉ်တွင် အစိုးရ၏ ဝယ်ယူမှုအစီအစဉ် - အကယ်၍ အကောင်အထည် ဖော်ပါက IB ကို ဦးတည်သည့်အစိုးရ၏ BoP များမှ ထုတ်လုပ်သော ထုတ်ကုန်များအတွက် အဓိကဝယ်လိုအားကို ဖန်တီးနိုင်ပြီး အကျိုးဆက်အနေဖြင့် အခြေခံလူတန်းစားများအတွက် ဝင်ငွေတိုးပွား လာရေး အခွင့်အလမ်းများအပေါ်ကြီးမားသောအကျိုးသက်ရောက်မှုကို ဖြစ်ပေါ်လာစေသည်။ အထူးသဖြင့် COVID-19 ပြန်လည်ထူထောင်ရေးကာလများတွင် ထိုကဲ့သို့သော IB လုပ်ငန်းများကို အဓိကထား၍ ဝယ်ယူပေးခြင်းသည် ကမ္ဘာ့ကပ်ရောဂါဒဏ် အပြင်းထန်ဆုံးခံခဲ့ရသည့် အခြေခံလူတန်းစားများအတွက် လျင်မြန်သောအကျိုးသက်ရောက်မှုများ ဖန်တီးနိုင်သည်။

9. ရှိပြီးသား ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ နှင့်အခြားဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်များတွင် IB ကိုပစ်မှတ်ထားခြင်း
အသေးစားနှင့် အလတ်စားစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအစီအစဉ်များ။ ကောင်းစွာငွေကြေး ထောက်ပံ့ထားသော MSME ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်များဖြင့် ထိရောက်သောစီမံအုပ်ချုပ်မှုကို AMS နိုင်ငံအများ အပြားတွင် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်။ ACCMSME (အသေးစား၊ အငယ်စားနှင့်အလတ်စားစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ အာဆီယံပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေး ကော်မတီ) သည် အာဆီယံတွင် IB ကိုယ်စားလှယ်များ (Focal Points) ဖြစ်ခြင်းကြောင့် IB အစီအစဉ်ကို ဤ MSME အုပ်ချုပ်မှုအောက်တွင်ထားရှိရန် နိုင်ငံအများစုမှ တင်ပြရန်ဆုံးဖြတ်ခဲ့ကြသည် (ဥပမာ - ကမ္ဘောဒီးယား၊ မလေးရှား၊ ဖိလစ်ပိုင်၊ ဗီယက်နမ်)။ IB ကို မြှင့်တင်ခြင်းသည် MSME များကို သွယ်ဝိုက်၍ထိရောက်စေသော နည်းလမ်းတစ်ခုဖြစ်ကြောင်းကို အာဆီယံရှိ IB ကိုယ်စားလှယ်များ (Focal Points) မှ သတိပြုမိကြသည်။ အားလုံးပါဝင်သည့် တိုးတက်မှုအရ အလားအလာရှိသည့် IBလုပ်ငန်းများကို အပြည့်အဝငွေကြေးရင်နှီးရန်မှာ

¹⁵ OECD ရှိ Business Integrity Hub သည် ဝယ်ယူမှုတွင် သမာဓိရှိခြင်းနှင့် ပတ်သက်သည့်တိကျသောလမ်းညွှန်ချက်များကို ပေးသည် <https://www.oecd.org/corruption-integrity/Explore/Topics/business-integrity.htm> ကိုကြည့်ပါ။

IB မြှင့်တင်ရေးလုပ်ငန်းများသည် အသေးစားနှင့်အလတ်စားစီးပွားရေး လုပ်ငန်းများ မြှင့်တင်ရေး ရည်မှန်းချက်များနှင့် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ ဖွဲ့စည်းပုံတို့ထက် ပိုမိုလုပ်ဆောင်ရမည့် အလုပ်တစ်ခုပင်ဖြစ်သည်။ အသေးစားနှင့်အလတ်စားလုပ်ငန်းများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အေဂျင်စီများ အောက်ရှိ IB မြှင့်တင်ရေးလုပ်ငန်းများရှိသော AMSနိုင်ငံများသည် ကိုယ်ပိုင်ငွေကြေးထောက်ပံ့ထားသော ရှိပြီးသားအသေးစားနှင့် အလတ်စားဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအစီအစဉ်များတွင် IB ကို ပစ်မှတ်ထား၍ မြှင့်တင်ခြင်းဖြင့် လုပ်ငန်းများချက်ချင်းစတင်နိုင်သည်။¹⁶

ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုလျှော့ချရေးအစီအစဉ်များ။ ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှု လျှော့ချရေးအစီအစဉ်တွင်လည်း အလားတူ အကဲဖြတ်ခြင်းမျိုး ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။ မလေးရှားနိုင်ငံ နှင့်စပ်လျဉ်းသည့်လေ့လာမှု တစ်စိတ်တစ်ပိုင်း အနေဖြင့် အသေးစားနှင့် အလတ်စားစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအတွက် လက်ရှိရှိပြီးသား ရန်ပုံငွေ၏ ၅-၁၀% နှင့် B40 အများပါဝင်နိုင်သည့် အစီအစဉ်များကို IB ကုမ္ပဏီများအတွက် အဓိပ္ပာယ်ရှိရှိ ဦးတည်ဆောင်ရွက် နိုင်ခဲ့သည်ကို တွေ့ရှိရသည်။ အသေးစားနှင့် အလတ်စားစီးပွားရေး လုပ်ငန်းများအတွက် လက်ရှိအစီအစဉ် များထဲမှ IB ကို သတ်သတ်မှတ်မှတ် ခွဲတမ်းချပေးခြင်းသည် ဆောင်ရွက်နိုင်မည့် နည်းလမ်းတစ်ခု ဖြစ်လာနိုင်သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် IB နှင့် SME ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို ဌာနတစ်ခုတည်းမှ မြှင့်တင်ပေးနိုင်သောကြောင့်ဖြစ်သည်။ ယေဘုယျအားဖြင့်အသေးစားနှင့်အလတ်စား စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်မှုနှင့် ဆင်းရဲ နွမ်းပါးမှုလျှော့ချရေးအတွက် မည်သည့်အစီအစဉ်များမှ အကျိုးသက်ရောက်နိုင်သည် နှင့် အဆိုပါအစီအစဉ်များသည် IB မြှင့်တင်ရေးအတွက် မည်ကဲ့သို့ ဦးတည်၍ ကောင်းဆုံးဆောင်ရွက်ရမည်ကို AMS နိုင်ငံများမှ ပြန်လည်သုံးသပ်နိုင်သည်။

10. လူမှုရေးအကျိုးပြုလုပ်ငန်းနှင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ၏ လူမှုရေးဆိုင်ရာတာဝန်ယူမှု အစီအစဉ်တို့နှင့် IB တို့ ချိတ်ဆက်မှု

လူမှုအကျိုးပြုစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ (SE) နှင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ၏ လူမှုရေးဆိုင်ရာတာဝန်ယူမှု (CSR) အစီအစဉ်များကို IB နှင့်ချိတ်ဆက်ခြင်းသည် အကျိုးသက်ရောက်မှု မြှင့်တင်ရန် အခွင့်အလမ်းများ ပေးနိုင်သည်။ ၂၀၁၀ ပြည့်နှစ် အစောပိုင်းမှ စတင်၍ AMS နိုင်ငံများ သည် လူမှုရေးအကျိုးပြုလုပ်ငန်း၊ CSR နှင့် ပိုမိုတာဝန်ယူမှုရှိသော စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများပေါ်ထွန်းလာရေးအတွက် မြှင့်တင်ရမည့်နည်းလမ်းများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဝင်ငွေအလယ်အလတ်နှင့် ဝင်ငွေမြင့်မားသော နိုင်ငံများနှင့် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်နိုင်ရေးဆွေးနွေးခဲ့ ကြသည်။ အဆိုပါတိုးတက်မှုရလဒ်များကို အာဆီယံ အသေးစားနှင့် အလတ်စား စီးပွားရေး မူဝါဒညွှန်းကိန်း

¹⁶ ဥပမာအားဖြင့်၊ မလေးရှားသည် ထိုကဲ့သို့သောချဉ်းကပ်မှုကို ဆွေးနွေးခဲ့ပြီး အချို့သော ကနဦး အကြံပေးချက်များကို မြှင့်ကွင်းလေ့လာမှုတွင် မည်သည့်အစီအစဉ်သည် IB နှင့်မည်သည့်ရန်ပုံငွေ (သို့မဟုတ်ကုမ္ပဏီများ) ကိုမည်မျှ ပစ်မှတ်ထားသည်နှင့် အသင့်တော်ဆုံးဖြစ်သည်ကို ဖော်ပြထားသည်။

(၂၀၁၈)¹⁷ နှင့်အာဆီယံလူမှု - ယဉ်ကျေးမှု၊ စီးပွားရေးနှင့်နိုင်ငံရေးလုံခြုံရေး အသိုင်းအဝန်း အစီအစဉ် (၂၀၂၅)¹⁸ တွင်ထင်ဟပ်ပြသခဲ့သည်။ ထိုင်းနှင့်မလေးရှားကဲ့သို့သော AMS နိုင်ငံများသည် လူမှုအကျိုးပြုလုပ်ငန်း (SE) စည်းမျဉ်းများ¹⁹ ချမှတ်ထားပြီးဖြစ်သည်။ AMS နိုင်ငံအများစုသည် ယင်းတို့နိုင်ငံ၏ အမျိုးသားရေးမူဝါဒများ၊ မဟာဗျူဟာများ သို့မဟုတ် ဥပဒေများနှင့်စီးပွားရေးဆိုင်ရာနည်းလမ်းများတွင် CSR ကို ထည့်သွင်းဖော်ဆောင် ထားပြီးဖြစ်သည်²⁰။ IB, SE နှင့် CSR တို့၏ မူဝါဒဆိုင်ရာ နည်းလမ်းများအကြား ရှင်းလင်းသည့်ဆက်နွယ်မှုကို ဖော်ထုတ်ထားခြင်းအားဖြင့် စီးပွားရေးတိုးတက်မြှင့်တင်ရေးနှင့် အကျိုးသက်ရောက်မှုမြှင့်တင်ခြင်းဆီသို့ ဦးတည်နိုင်ရေးအတွက် ကုမ္ပဏီများကို လမ်းညွှန်ပေးနိုင်သည်။ ဥပမာအားဖြင့် IB အဖြစ် အသိအမှတ်ပြုရေး စနစ်ကို လူမှုအကျိုးပြုလုပ်ငန်းများ (SE) များအတွက် လည်း အသုံးပြုနိုင်ရေး ချိန်ညှိဆောင်ရွက်နိုင်သည်။ SE နှင့် CSR မြှင့်တင်ရေး ဌာနများကို IB နှင့်ပတ်သက်သည့် အသိပညာများကို တိုးပွားလာစေရန် ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်သည်။ ယင်းတို့သည် အမြတ်အစွန်းမယူသော SE များမှ SE လုပ်ငန်းစဉ်များ၊ မိရိုးဖလာ CSR များ မှ IB လှုပ်ရှားမှုများနှင့်ဆက်လက်ပြီး IB ပုံစံများသို့ ပြောင်းလဲနိုင်မည့် အခွင့်အလမ်း များနှင့် ဆက်စပ်သည့် လမ်းညွှန်ချက်များနှင့် IB နှင့်ပတ်သက်သည့် သတင်းအချက်အလက်များ ပံ့ပိုးပေးရာတွင် တက်ကြွစွာပါဝင် ချိတ်ဆက်လာနိုင်သည်။

11. IB ရလဒ်များအပေါ် စောင့်ကြည့်ခြင်းနှင့်အစီရင်ခံခြင်းများ

တိုင်းတာသည့်အရာများက အောင်မြင်မှုရှိ လာလိမ့်မည်။ IB သည်အာရှတစ်ဝှမ်းလုံးနှင့် ကမ္ဘာအနှံ့တွင် အလျင်အမြန် ပေါ်ထွက်လာသည့် လုပ်ငန်းစဉ်ဖြစ်သော်လည်း ကုမ္ပဏီများ၏ ဖြစ်ရပ်လေ့လာမှုများထက်ကျော်လွန်၍ IB ၏စနစ်တကျ ရလဒ်များနှင့် ပတ်သက်၍ တင်ပြမှုအနည်းငယ်မျှသာ ရှိသည်။ အခြားတစ်ဖက်တွင် IB ရလဒ်များ၏ အောင်မြင်မှုကိုတိုင်းတာနိုင်သည်။ ဤရလဒ်သည် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းမှ ရရှိသောဝင်ငွေ၊ အကျိုးခံစားခွင့် ရှိသူများနှင့် အဆိုပါစီးပွားရေးလုပ်ငန်း၏ ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ပုံဆိုင်ရာ ပြောင်းလဲမှုများ၊ ဆင်းရဲနွမ်းပါးသူများနှင့် ဝင်ငွေနည်းပါးသူများ၏ ဘဝအရည်အသွေးတိုးတက်မှုအခြေအနေများနှင့် ဆက်စပ်နေသည်။

¹⁷ [ASEAN SME Policy Index 2018](#) တွင် 10 AMS၊ OECD မှပြုလုပ်သော လူမှုစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများနှင့် အားလုံးပါဝင်သည့် စီးပွားရေးစွမ်းဆောင်မှုဆိုင်ရာ အခန်းပါဝင်သည်။

¹⁸ အာဆီယံလူမှု - ယဉ်ကျေးမှု၊ စီးပွားရေးနှင့် နိုင်ငံရေး-လုံခြုံရေးအသိုင်းအဝိုင်း၏ အသေးစိတ်ပုံစံများ ၂၀၂၅ သည် CSR ကို ကိုးကားချက်များပါဝင်သည်။

¹⁹ SE အတွက်စည်းမျဉ်းများနှင့် ပတ်သက်၍ ပိုမိုသိရှိရန် [Compendium of good practices for SE](#)၊ OECD

²⁰ ဥပမာအားဖြင့်၊ ထိုင်းနိုင်ငံသည် စီးပွားရေးနှင့် လူ့အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ အမျိုးသားလှုပ်ရှားမှုအစီအစဉ်ကို ရေးဆွဲခဲ့သည်။ Myanmar 2016 Investment Law တွင် တာဝန်ယူမှုရှိသော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် ပတ်သက်၍ ရှင်းလင်းပြတ်သားသော ရည်ရွယ်ချက်များ ပါဝင်သည်။ EU - ဗီယက်နမ် လွတ်လပ်သောကုန်သွယ်မှု သဘောတူညီချက်တွင် ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲသည့်အခန်း ပါဝင်သည်။

နိုင်ငံအဆင့်နှင့် အာဆီယံအဆင့် ပုံမှန်အစီရင်ခံခြင်း။ IB၏ စီးပွားရေးနှင့်လူမှုရေးဆိုင်ရာ သက်ရောက်မှုများကို ထပ်မံ၍ စောင့်ကြည့်စစ်ဆေးခြင်းနှင့် IBသို့ကူးပြောင်းခြင်းကို အားပေးသည့်အနေဖြင့် ပုံမှန် အစီရင်ခံ တင်ပြခြင်းသည် အဓိကအရေးကြီးသည့်အချက်ဖြစ်သည်။ ၎င်းကို အစိုးရဌာနများနှင့် စီးပွားရေးအသင်းအဖွဲ့ များ၏ ပံ့ပိုးမှုများအပေါ်အခြေခံ၍ IB ဌာနက ဆောင်ရွက်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ၎င်းသည် ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲသော ဖွံ့ဖြိုးရေးရည်မှန်းချက်များ (SDGs) အောင်မြင်ရန် ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ၏ ပံ့ပိုးမှုများကို အစီရင်ခံခြင်းနှင့်လည်း ဆက်စပ်မှုရှိသည်။ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုများကို နှိုင်းယှဉ်နိုင်သည့် အခြေခံ စံနှုန်းအဖြစ် အကျယ်တဝင့်လေ့လာမှုကို အသုံးပြုနိုင်သည်။ အာဆီယံအဆင့်တွင် ဤလေ့လာမှု၏ ရလဒ်များ နှင့်စပ်လျဉ်း၍ ဒေသတွင်းအပြန်အလှန်ဖလှယ်ခြင်းသည် အချင်းချင်း သင်ယူလေ့လာမှုကို ပိုမိုတိုးတက် စေလိမ့်မည်။

12. အာဆီယံဒေသနှင့် အခြားဒေသများတွင် IB ကိုမြှင့်တင်ရန်အတွက် ညှိနှိုင်း ဆောင်ရွက်ခြင်း

IB ကိုမြှင့်တင်ရန် အာဆီယံ၏အခန်းကဏ္ဍမှာ - ၂၀၁၇ ခုနှစ်မှစ၍ အာဆီယံနှင့် ASEAN-BAC တို့သည် အာဆီယံ IB ထိပ်သီးအစည်းအဝေး (၂၀၁၇ နှင့် ၂၀၁၉) နှင့် IB ဆုများ (၂၀၁၇) ကိုပံ့ပိုးပေးခြင်းဖြင့်အသိပညာဖလှယ်ခြင်းနှင့် IB ဥပမာများကို မြှင့်တင်ရန်တက်ကြွစွာပါဝင်ခဲ့ကြသည်။ အာဆီယံသည် IB ဆိုင်ရာမူဝါဒ အစီအစဉ်ကို ထောက်ခံခြင်းသည် အာဆီယံ IB မူဘောင် (၂၀၁၇) ကို ထောက်ခံခြင်း၊ စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ခြင်းဆိုင်ရာ အစည်းအဝေး (၂၀၁၈-၂၀၁၉) ကိုလုပ်ဆောင်ခြင်းနှင့် အာဆီယံအတွင်း IB မြှင့်တင်ရေးအတွက် လမ်းညွှန်ချက်များ (၂၀၂၀) ကိုပြင်ဆင်ခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက် ခဲ့သည်။ IB ကိုမြှင့်တင်ရန်အတွက် အချို့ AMS နိုင်ငံများသည် အာဆီယံအလှည့်ကျဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ အချို့သောနိုင်ငံများသည် APEC အလှည့်ကျ ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ်တာဝန်ယူစဉ်တွင် အာရှပစိဖိတ် စီးပွားရေးပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်မှုအဖွဲ့ (APEC) သို့ IB ခေါင်းစဉ်ကို မိတ်ဆက်ခဲ့သည်။²¹ အာဆီယံသည် IB ၏အစီအစဉ်တွင် ပါဝင်ပတ်သက်နေမှုနှင့် မြှင့်တင်ရေးတို့တွင်တက်ကြွလှုပ်ရှားနေသော ဒေသတွင်းအဖွဲ့အစည်းတစ်ခု ဖြစ်လာနိုင်သည်။

IB မြှင့်တင်မှုကို အာဆီယံလူမှုဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်နှင့် ချိတ်ဆက်ပေးခြင်း- အာဆီယံတွင် IB သည် အာဆီယံစီးပွားရေးအသိုက်အဝန်း (AEC) ၏ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းအနေဖြင့် အသေးစား၊ အငယ်စားနှင့် အလတ်စားစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများဆိုင်ရာ ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရေးကော်မတီ၏ ACCMSME အောက်တွင် ခိုင်ခိုင်မာမာတည်ဆောက်ထားသည်။ ယခုအချိန်အထိ အာဆီယံလူမှု - ယဉ်ကျေးမှု အသိုက်အဝန်း (ASCC) ၏လုပ်ဆောင်မှုနှင့် ဆက်စပ်မှုမရှိပါ - “အာဆီယံပြည်သူများ၏ ဘဝအရည်အသွေး မြှင့်တင်ရန်၊ အားနည်းချက်များကိုလျှော့ချရန်နှင့် အခွင့်အလမ်းများမြှင့်တင်ရန်နှင့် လူမှုအသိုက်အဝန်း အနေဖြင့်

²¹ ဥပမာ APEC နှင့် ပတ်သက်၍ ဒေသဆိုင်ရာ IB လေ့လာမှုကို ၂၀၁၆ ခုနှစ်တွင်ပြုလုပ်ခဲ့ပြီး ၂၀၁၇ APEC အစည်းအဝေးများတွင် ဆွေးနွေးခဲ့သည်။

အခွင့်အလမ်းနည်းပါးပြီးဖယ်ထုတ်ထားသည့်အချက်များကိုလျော့ချရန်...”။ ASCC Blueprint (၂၀၂၅) သည် AEC အောက်တွင် အားလုံးပါဝင်သော တိုးတက်မှုအစီအစဉ်နှင့် “...အားနည်းသော နှင့် လူနည်းစုအုပ်စုများ အပါအဝင် အာဆီယံပြည်သူများ အားလုံးအတွက် အခွင့်အလမ်းများကိုပိုမိုမျှတစွာလက်လှမ်းမီနိုင်မှု...” ။ IB ဥပမာအများစုသည် တက်ကြွသော နွမ်းပါးသူများအတွက် ဝင်ငွေတိုးလာခြင်းအပြင် IBသည် ဆင်းရဲနွမ်းပါးသူများနှင့် ဝင်ငွေနည်းပါးသူများအတွက် အကျိုးများစွာရရှိနိုင်ပြီး၊ ၎င်းတို့အနေဖြင့် ကုန်ပစ္စည်းများနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများကို လက်လှမ်းမီ ဝယ်ယူအသုံးပြုလာနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ဤ ဒုတိယအချက်အနေသည် ASCC ၏လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်များနှင့်ဆက်စပ်နေသည်။ ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍသည် ဆင်းရဲနွမ်းပါးပြီး ထိခိုက်လွယ်သူများအတွက် ထိရောက်သော၊ ဆန်းသစ်တီထွင်မှုရှိသော၊ ကုန်ကျစရိတ် သက်သာသော၊ တန်ဖိုးရှိသောနှင့် အားလုံးပါဝင်သောနည်းလမ်းများဖြင့် ဝန်ဆောင်မှုများကို ဖြည့်ဆည်းပေး သည့် နေရာတွင်ပင် သာဓကကောင်းများစွာရှိသည်။ အထူးသဖြင့် ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုလျော့ချရေး အတွက် ASCC မှ AMS အဖွဲ့ဝင်များက အကောင်အထည်ဖော်သော အစီအစဉ်များသည် IB ကုမ္ပဏီများမှလိုအပ်သော ဆန်းသစ်တီထွင်မှုများအတွက် အသုံးပြုနိုင်သည်။ ထို့ကြောင့် ကဏ္ဍအလိုက်မူဝါဒများ (ကျန်းမာရေး၊ ပညာရေး၊ လူမှုဖူလုံရေးနှင့်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု) နှင့် ကဏ္ဍအလိုက် ဦးတည်ချက်များ (ကျေးလက်ဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုလျော့ချရေး၊ အမျိုးသမီးစွမ်းရည်မြှင့်တင်ရေးနှင့် အလုပ်သမားများ) ကဲ့သို့သော ASCC အောက်ရှိ အခန်းကဏ္ဍအမျိုးမျိုးနှင့် ပိုမိုနီးကပ်စွာလုပ်ကိုင်ရန် အခွင့်အလမ်းရှိနေပါသည်။ ACCMSME သည်ထိုကဲ့သို့သော ဆွေးနွေးမှုစတင်ရန် ASCC အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ဆက်သွယ်နိုင်သည်။

IB မြှင့်တင်ခြင်းကို SDG အစီအစဉ်နှင့်ချိတ်ဆက်ခြင်း- IB သည် ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ၏ SDGs အောင်မြင်ရန် ပံ့ပိုးမှုများအနက်မှ တစ်ခုဖြစ်သည်။ IB သည် BOP နှင့်ထိတွေ့ဆက်ဆံမှုနိုင်မည့် အဓိကအချက် ဖြစ်သောကြောင့် IB သည် SDG 1- ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုမရှိစေရေး ဆိုသည့်အချက်ကို တစ်ဖက်တစ်လမ်းမှ ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်ပါသည်။ ထို့ပြင် ကဏ္ဍအလိုက်နှင့် IB စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများပေါ်မူတည်၍ IB သည် SDG တစ်ခု သို့မဟုတ် တစ်ခုထက်ပို၍ အထောက်အကူပြုနိုင်ပါသည်။

အာဆီယံ IB ပါဝင်မှု လုပ်ငန်းအဆင့် **အသစ်တစ်ခု**။ ရှေးဆက်သွားလျှင် ဒေသတွင်းအဆင့်တွင် အာဆီယံက IB ကို မြှင့်တင်ခြင်းမှတစ်ဆင့် အောက်ဖော်ပြပါ အလားအလာရှိသောဆောင်ရွက်ချက်များကို သတ်မှတ်ဆောင်ရွက်နိုင်မည်ဖြစ်သည် ။

- ACCMSME အတွက် IB Focal Point ကို သတ်မှတ်ခြင်း-
- IB ထိပ်သီးအစည်းအဝေးနှင့် IB ဆုချီးမြှင့်ခြင်းကို ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ နိုင်ငံအဆင့်နှင့် ဒေသတွင်းအဆင့် နှစ်ခုလုံးတွင် IB များကို အသိအမှတ်ပြုရန် အသုံးပြုနိုင်သည့် ASEAN IB Award ၏ ရွေးချယ်ခြင်းစံနှုန်းများကို လမ်းညွှန်ချက်စာတမ်း၏ နောက်ဆက်တွဲ ၇ အနေတွင် ဖော်ပြထားသည်။
- IB မူဝါဒများ အကောင်အထည်ဖော်မှုနှင့် ပတ်သက်၍ နှီးနှောဖလှယ်နိုင်မည့် IB ထိပ်သီး ဆွေးနွေးပွဲများ ပြုလုပ်ခြင်းအပြင်နိုင်ငံအလိုက် IB Focal Point များကို စုစည်းတွေ့ဆုံစေခြင်း၊

- IB အသိအမှတ်ပြုခြင်းနှင့် IB၏ အကျိုးသက်ရောက်မှုကို စောင့်ကြည့်ခြင်းအပါအဝင် IB မြှင့်တင်ရေးဆိုင်ရာ နည်းလမ်းများနှင့် ဗဟုသုတများဖလှယ်ခြင်း၊
- အာဆီယံ - BAC နှင့်၎င်း၏ ပူးတွဲစီးပွားရေးကောင်စီများမှတစ်ဆင့် ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ နှင့်ပူးပေါင်းမှုကို ဆက်လက်ပြုလုပ်ခြင်း၊
- IB မြှင့်တင်ခြင်းနှင့် ၎င်းမှ ဖြစ်ပေါ်လာသော အကျိုးသက်ရောက်မှုများနှင့်ပတ်သက်၍ နှစ်နှစ်တစ်ကြိမ် အစီရင်ခံရန် ကတိကဝတ်ပြုခြင်း၊
- AMS နိုင်ငံများ၏ နိုင်ငံအဆင့်ဝက်ဘ်ဆိုက်များနှင့် ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ ဒစ်ဂျစ်တယ်ပလက်ဖောင်းများနှင့် ချိတ်ဆက်၍ အာဆီယံအဆင့် IB ကွန်ရက်ကိုတည်ထောင်ခြင်း၊
- ဒေသတွင်းနှင့် ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာအဆင့် IB မြှင့်တင်မှုတွင် အာဆီယံ၏အောင်မြင်မှုများကို မီးမောင်းထိုးပြခြင်းနှင့် အရှေ့တောင်အာရှကို ကိုယ်စားပြုသောနိုင်ငံတကာ ဆွေးနွေးမှုများတွင် တက်ကြွစွာပါဝင်ခြင်း၊
- IB မူဝါဒဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးနှင့် မြှင့်တင်ရေးကို အကောင်အထည်ဖော်ရန်အတွက် AMS နိုင်ငံများ ကိုအထောက်အပံ့ပြုနိုင်မည့် နည်းပညာနှင့်ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ ကတိကဝတ်များ ရရှိစေရန် ဖွံ့ဖြိုးမှုမိတ်ဖက်များနှင့် ချိတ်ဆက်ခြင်း၊
- ထို့ပြင် အာဆီယံနှင့် AMS တို့သည် ၎င်းတို့၏ IB မြှင့်တင်ရေးလုပ်ငန်းစဉ်တွင် တိုးတက်မှုအခြေအနေများနှင့် ကမ္ဘာတောင်ဘက်ပိုင်းနိုင်ငံများအချင်းချင်း တွေ့ဆုံဆွေးနွေးမှုများ (South-South Dialogues)²² မှတစ်ဆင့် အာဆီယံပြင်ပ အခြားဒေသတွင်းနိုင်ငံများပါဝင်လျက် ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ ၏ IB ဆိုင်ရာဆောင်ရွက်ချက်မှတစ်ဆင့် အခြေခံလူတန်းစားများအတွက် လူမှုစီးပွားတိုးတက်မှုများကို မျှဝေခြင်း။

²² ဥပမာအားဖြင့် ၂၀၁၉ IB ထိပ်သီးအစည်းအဝေးသို့ အပြန်အလှန်အားဖြင့် ကမ္ဘာတောင်ဘက်ပိုင်းနိုင်ငံများအချင်းချင်း တွေ့ဆုံဆွေးနွေးမှုများကို ကမ္ဘောဒီးယား၊ မလေးရှား၊ ဗီယက်နမ်နှင့်နိုင်ဂျီးရီးယားတို့နှင့်အတူ IBAN ကစီစဉ်ခဲ့သည်။ နိုင်ဂျီးရီးယားအစိုးရနှင့် ၎င်း၏စီးပွားရေးအသင်းအဖွဲ့ များသည် ဤသင်ကြားမှုကိုအလွန်ကြိုဆိုခဲ့ပြီး IB အား မြှင့်တင်ရေးအတွက် မူဝါဒဆိုင်ရာ အကြံပြုချက်များနှင့်အတူ အလားတူလေ့လာမှုများပြုလုပ်နေသည်။

မူဝါဒပိုင်းဆိုင်ရာအကောင်အထည်ဖော်နိုင်မည့်နည်းလမ်းများနှင့် အဓိကသက်ဆိုင်သူများ၏ ဖြစ်နိုင်ချေရှိသောအခန်းကဏ္ဍများ

မှဝါဒ ကိရိယာများ	အကောင်အထည်ဖော်သူများ					ထောက်ခံသူများ		
	ကုမ္ပဏီများ	အစိုးရ	စီးပွားရေးအသင်းအဖွဲ့များ	အကျိုးသက်ရောက်မှု	ကြားဝင်စေ့စပ်ပေးသူများ	ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်များ	ပညာရေး၊ မိမိယာ	အာဆီယံ
1 IB မဟာဗျူဟာနှင့် လုပ်ဆောင်မှုအစီအစဉ်ကို ရေးဆွဲပါ	ဖြစ်နိုင်ချေရှိသည့် IB ဖော်ပြချက်များ (IB ဖော်ပြချက်များနှင့် SE အစီအစဉ်များ)	ဦးဆောင်ခြင်း				ဘဏ္ဍာရေး မြင်ကွင်းနှင့် မဟာဗျူဟာလုပ်ငန်းစဉ်		
2 အဖွဲ့အစည်းအလိုက် IB မြှင့်တင်ရေးပြုလုပ်ခြင်း		IB ယူနစ်နှင့် အဓိက နေရာများ	IB အဓိက နေရာ		IB ထိန်းချုပ်မှု ဦးဆောင်ကော်မတီဝင်များ			IB အဓိက နေရာများ ACCMSME၊ ASEAN-BAC၊ ASCC
3 IB အသိအမှတ်ပြုခြင်း		ဘဏ္ဍာရေးနှင့် ဦးဆောင်ခြင်း	ပူးတွဲဘဏ္ဍာရေး၊ IB	ပါဝင်ခြင်း	ပါဝင်ခြင်း	အထောက်အပံ့ နှင့်	ဦးဆောင် IB အစီအစဉ်များနှင့်	
4 IB အသိပညာ မြှင့်တင်ပေးခြင်း		ဘဏ္ဍာရေးနှင့် ဦးဆောင်ခြင်း	ပူးတွဲဘဏ္ဍာရေး၊ IB	ပါဝင်ခြင်း	ပါဝင်ခြင်း	အထောက်အပံ့ နှင့်	ဦးဆောင် IB အစီအစဉ်များနှင့်	
5 IB နည်းပြ		ဘဏ္ဍာရေး	ညှိနှိုင်းနိုင်မှု	အကျိုးသက်ရောက်မှု အကဲဖြတ်ခြင်း	ကောင်အထည်ဖော်	ပူးတွဲ ဘဏ္ဍာရေး		
6 IB ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု မက်လုံးများ		ဘဏ္ဍာရေးနှင့် အကောင်အထည်	သတင်းအချက်အလက် ဖြန့်ဝေခြင်း					
7 သက်ရောက်မှု ရှင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အနှုန်းများကိုလျော့ချခြင်း		ငွေကြေးထောက်ပံ့မှု အစီအစဉ်ကို စီစဉ်ပေး		အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းနှင့် ဝင်ရောက်ခြင်း		ပူးတွဲ ဘဏ္ဍာရေး		
8 အများပြည်သူဝယ်ယူရေးအတွက် IB ကို ဦးစားပေးခြင်း		ဝန်ကြီးဌာနများနှင့် သိမ်းစိုက်ပေးပါ						
9 အခန်းကဏ္ဍများအတွက် IB ပစ်မှတ်		ဝန်ကြီးဌာနများနှင့် ညှိနှိုင်း စီစဉ်ပါ						
10 SE နှင့် CSR အစီအစဉ်များကိုချိတ်ဆက်ပါ		ဥပဒေရေးရာနှင့် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာမဟာဗျူဟာ	CSR ပေးအပ်မှုများကို မြှင့်တင်ပါ		IB ကို လေ့ကျင့်ရေးတိုးချဲ့ပါ	IB နှင့် CSR / SE ရွေးနှေးမှုများတွင်		
11 သက်ရောက်မှုအပေါ် စောင့်ကြည့်ပြီး အစီရင်ခံပါ		ပူးတွဲအစီရင်ခံစာ ဖြန့်ဝေခြင်း	ပေးအပ်မှုများ ပြုလုပ်	အပ်မှုများ ပြုလုပ်	အပ်မှုများ ပြုလုပ်	ပူးတွဲ ဘဏ္ဍာရေး	ပေးအပ်မှုများ ပြု	ဒေသတွင်းခိုင်မာမှုရှိ အောင်မြင်လုပ်ပါ အစီရင်ခံခြင်း
12 ဒေသတွင်းအဆင့်မှာ ညှိနှိုင်းမှုကိုဖန်တီးပါ			ဒေသဆိုင်ရာ IB ဆုများ			အားပေးခြင်းနှင့် တွဲဖက်ထောက်		ဦးဆောင်ခြင်း

ASEAN: A Community of Opportunities for All

ASEAN

@ASEAN

@asean

www.asean.org

CO-FINANCED BY THE EUROPEAN UNION

